

Uj LA

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Gen.



Forma
1934.

3 Lei

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet-körut 9—11.

BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évtolyam, 169 (1315) sz. * Szerda, 1936 július 29

Főmunkatárs:
dr Gyáriás Elemér

Város és állam

Nevezetes tanulságok szűrődnek le abból az ingatlanárverésből, amely a napokban Salonta város ingatlanainak egy igen tekintélyes komplexumát ütötte dobra. Az árverés a postatakarékpénztár javára történt s hétmillió tartozás fejében húszmilliót érő városi közvagyonot juttatott alig két és félmillió leiert magánszemélyek tulajdonába.

Első tanulság ebből a tényből az, hogy az úgynevezett „időközi bizottságok” működése ellen országszerte kifejezésre juttatott ezernyi panaszok ezúttal a legnagyobb mértékben jogosultaknak bizonyultak. A választott tanácsok helyét miniszteri kinevezés útján betöltött urak különösen a kölcsönök felvétele, azok felhasználása, főként pedig visszafizetésük szerződéses feltételének teljesítése körül tanúsítottak szinte döbbenetes felkiismeretlenséget. Valahányszor újabb és újabb kölcsönök megszerzéséről esett szó, a városok és községek közvéleménye egyértelműen tiltakozott a terv megvalósítása ellen, — mondván és írván, mikép a már hivatalos elnevezése, de a dolog természete szerint is kifejezetten a választott tanácsok működésének ideiglenes pótlására rendelt bizottságok márcsak erkölcsi okokból sem bírhatnak olyan önkormányzati korlátozásoktól mentes hatáskörrel, amely a városi és községi vagyonok elterhelésére is kiterjedhetne. Ilyen jogkörrel csak a lakosság akaratelhatározásából működő választott tanácsok működhetnek.

Azt is teljes joggal hangoztatták a városok és községek lakosai, hogy a mai gazdasági helyzet újabb jelentős közterheket nem bír el s így a beruházások körül a legnagyobb óvatossággal kell eljárni, mert igen könnyen katasztrófális helyzet állhat elő, mely a községi háztartás csődjének rémét idézi fel.

Persze, a hatalmi teljesség helyzeti energiájának minden előnyét élvező időszakos bizottság nagybambicijó urai nem sokat törődtek a közönség „nyöszörgéseivel”, meg a sajtó „okvetellenkedéseivel”. Hatalmas lendülettel vetették rá magukat a beruházási politika kínálókozó lehetőségeire s egyre-másra szedték fel a legtöbbször csupán látszat szerint „előnyös” kölcsönöket.

Igy és csakis így történhetett meg a szinte példátlanul álló salontai eset, mely ezt a különben is leszegényedett várost vagyonának tekintélyes részétől fosztotta meg. Mégpedig oly módon, hogy az ingatlanárverésből befolyt összegben túl az árvereztető Postatakarékpénztár javára még mindig fennmaradt négy millió lei adósság, meg a peres és végrehajtási eljárás során felmerült temérdek költség.

Tanulságnak ennyi már önmagában véve elegendő volna. Ámde vizsgálódjunk tovább.

Mi úgy tudjuk és hitünk szerint mások közjogi vélekedése sem lehet más, minthogy az önkormányzatos közigazgatási szervek — ez esetben a városok és községek — szerves részei az államnak. Ennélfogva gazdasági helyzetük — gazdagodásuk vagy elszegényedésük — egyáltalán nem lehet közömbös az államhatalmat képviselő kormányzat előtt. Ha tehát ez így van, tisztelettel kérdezzük: mimódon fajulhatnak az állapotok odáig, hogy az állam intézménye: a Postatakarékpénztár és az állam szerves része: a város között előbb perre, aztán végrehajtásra, végül árverésre kerülhetett a dolog?

Spanyolországban elkecsereedett harcok folynak és az eredményt nem lehet megjósolni

Az angol külügyminiszter megállapítása a spanyol helyzetéről. — A madridi kormány önmaga cáfolja meg győzelmi híreit

Madridból jelentik: A spanyolországi helyzet még mindig rendkívül zavaros és áttekinthetetlen. A madridi kormány már vasárnap azt jelentette, hogy a fölkelőket Madridtól északra megverték és a nemzeti csapatok visszavonulóban vannak. Ugy látszik azonban, hogy ez a hír korai volt. Erre mutat az a hétfő délutáni madridi hír, mely azt mondja, hogy a belügyminiszter kiment a quadarramai arcvonalra, hogy jelen legyen, amikor a kormánycsapatok megindítják az általános támadást a fölkelők ellen.

Nyilatkozott hétfőn a jelenlegi madridi kormány miniszterelnöke is. Ebből a beszédből megállapítható, hogy

a fölkelők továbbra is megszállva tartják azokat a városokat és tartományokat, amelyeket eddig megszállva tartottak. Vagyis tehát az egész Marokkó, továbbá a Gibraltártól Portugáliáig terjedő partvidék, innen északnyugatra elnyúlva az egész Andaluzia, aztán a Földközi-tenger partvidékéből is Valencia, továbbá a Madrid körüli ujkastíliai tartomány nagyrésze, s az egész Navarra, O-Kasztília és Leon tartományok a fölkelők kezén vannak.

Estepona környékén a kommunisták he-

ves ellenállást tanúsítanak a várost körülvevő 1200 marokkói legionistával szemben.

Barcelonában a kommunisták vannak uarmon. A rekvirálás tovább folyik s a vallásos alakulatokat felosztatják.

Újabb csanatszállítások Marokkóból Madrid ellen. — Az angol alsóház a spanyol háborúról.

Lisszabonból jelentik: Franko tábornok kijelentette, hogy Marokkóból még további csapatokat szállítanak Spanyolországba.

Mint Londonból jelentik, hétfőn délután az alsóház ülésén Eden külügyminiszter kijelentette, hogy Spanyolországban még elkecsereedett harcok folynak és az eredményt nem lehet megjósolni.

A madridi külképviseleti testület a spanyol hatóságokkal arról tárgyal, hogyan lehetne a külföldi alattvalókat Madridból egy földközi-tengeri kikötőbe kísélni, s így nagyobb életbiztonságba helyezni.

Lloyd George azt kérdezte: az angol kormány felszólította-e a francia kormányt, hogy vessen gátat a fegyverszállításnak Spanyolországba.

Eden: Ilyen kérést nem terjesztettünk a francia kormány elé.

A Madridban levő külföldi követségek személyzete életbiztonságot és élelmiszert kér a kormánytól. — Genovai menekültek tanúsága a barcelonai borzalmakról

Madridból jelentik: A Madridi külképviseletek azzal a kéréssel fordultak a spanyol kormányhoz, biztosítson teljes védelmet számukra. Tegye lehetővé, hogy továbbra is fenn tarthatassák az érintkezést kormányaikkal és gondoskodják arról, hogy élelmiszert el legyenek látva.

Genovába hétfőn befutott egy gözös, több spanyolországi menekülttel. A menekültek elmondják, hogy akkor érkeztek a katalán fővárosba, amikor a forradalom kitört. A csőcselék nekikrohant, elszedte poggyászaikat és kifosztotta.

A szerzeteseket és apácákat kényszerítették, hogy maguk gyűjtsék fel rendházaikat. Sok szerzetest meztelenre vetkőztettek és gépfegyverrel lölték őket halomra.

Miért késik Madrid ostroma?

Burgosból jelentik: Az United Press kiküldött tudósítója szerint Madrid ostroma

Nem kellett volna-e már a pert megelőző jogvitába erélyes lépésekkel: a mulasztások elkövetőinek felelősségre vonásával, a hitelező igényeinek lefekezésével, a gazdálkodás legszigorúbb ellenőrzésével stb. — beavatkozni? Végre is józan ész és ép erkölcsi érzék birtokában nem hihető, mikép az ingatlanárverésnek

azért késik, mert nagyobb stratégiai bekerítéssel akarják a fölkelők az elfoglalást végbe vinni. Mola tábornok most arra vigyáz, hogy seregének két szárnya és hátvonala az egész északot tartsa, s hogy a hátába ne kerüljenek.

Ebben a védelmi állásban addig tartja magát, míg délről Franko tábornok is megindítja a támadást. Franko tábornak jelenleg Teutánba ment, s az ő visszatérését várják Sevilleba. Innen indul a déli támadás Madrid ellen.

A fölkelők nagy túlsúlyban vannak felszerelés tekintetében a kormánycsapatokkal szemben, mert kezükben van az egész tüzérség, valamennyi tank és löszertük is bőven van. Repülőgépek egyformán oszlanak meg a két szembenálló fél között. Sokat jelent a fölkelők szempontjából az is, hogy a kormányhatalom szolgálatában reguláris csapat alig van. A miliciát és polgári gárdát a hadsereg néhány tisztje vezeti, felszerelésük gyöngé.

azért kellett legyen elkövetkeznie, hogy annak kedvező esélyei révén egyesek olcsó pénzen értékes vagyontárgyakhoz jussanak.

Az árverési eljárás lefolyásáról nem beszélünk. Legfeljebb annyit jegyzünk meg, hogy a közszállítási törvény rendelkezései mindenkire kötelezők.

(— lát —)

Az angol anyakirálynő adományából ujjépült egy székely falu temploma

Megható ünnepet tartottak a templom fölavatására. — Az angol uralkodócsalád is képviseltette magát

Tárgu-Mureş. Saját tud. Meleg egyházi ünnepség keretében szentelték fel a Sangeorg de Pădure-i ref. templomot, melynek sírboltjában alussza örök álmát gróf Rhédey Claudia, Württembergi Sándor herceg felesége, Mary özvegy angol királynő nagyanyja, aki tragikus körülmények között hunyt el, élete delén. A sírbolt fölötti református templomot az idő viszontagságai megviselték s az évenkénti javítás nem mutatkozott elegendőnek, hanem teljes újjáépítés vált szükségessé. Csakhogy erre a szegény egyházközségnek nem volt módja. Azonban az angol uralkodócsalád 200 font sterling (180 ezer lei) adománnyal segítségére jött a szegény egyháznak s így a templomot sikerült egészen újjáépíteni. Az így megújult templomnak vasárnap volt az ünnepes fölavatása, melynek egyházi szertartását *Vásárhelyi* János református püspök végezte, kinek püspöki működésében ez volt az első ünnepi szereplése. Az ünnepi istentiszteleten az angol uralkodóház megbízása folytán résztvett *Robertson* bucaresti angol főkonzul is, továbbá az egyházkerület világi főgondnokai közül ott volt gróf *Bethlen* György, dr. *Bernády* György és gróf *Teleki* Arthur. Az odorheui, muresi bekecsalji református egyházmegyék, valamint az illető vidékek magyar közönsége nevében az ottani magyar pártok tekintélyes számu küldöttségekkel képviseltették magukat. Megjelentek még az ünnepen a Rhédey-család egyes oldalági rokonsaládjainak is a tagjai. A román kormány képviseletében *Andreas* Gheorghe odorheui prefektus volt jelen. Délelőtt 11 órakor kezdődött a templomban az áldáskérő istentisztelet, melyen az ünnepi beszédet *Vásárhelyi* János püspök mondotta. Szólt a templom hivatásáról s az angol királyi családban uralkodó vallásosságáról. Buzdította a népet, tegyenek szent kötet, mikor fölavatják az angol királyi család segítségével megújított templomot, hogy buzgón olvassák a bibliát és látogatják a templomot. *Fülöp* Ferenc helyi református lelkész ismertette még a templomépítés történetét s mondott háláadó imát.

Istentisztelet után közeled volt, melyen felköszöntők hangzottak el. Az első *Vásárhelyi* püspök mondotta a királynőre. Aztán *Bethlen* György gróf főgondnok szólt hálás megemlékezéssel az angol anyakirálynőről, aki a világ leghatalmasabb birodalma trónjáról fordította gondját a kis székely falu temploma felé. Ezért az egész országreszi református egyházkerület

nevében köszönetet mondott *Bethlen* gróf s kérte a jelenlévő angol főkonzult, hogy az angol uralkodócsaládnál tolmácsolja a köszönetet s az egyházközségnek is azt a jámbor óhaját, hogy öfelségeik továbbra is terjesszék ki ide pártfogásukat. *Robertson* angol főkonzul be-

szédében köszönetet mondott *Bethlen* gróf számára s kötelességül fogadta, hogy kormányán át az angol uralkodócsalád elé terjeszti jelentését a templomi ünnepről és az öfelségeik iránt kifejezett háláról és ragaszkodásról.

A főkonzul különben az angol anyakirálynő megbízásából több fényképfelvételt is csináltatott. Egyik ilyen fénykép a Rhédey *Claudia* grófnő sírboltjáról készült, másik a templom régi emléktáblájáról, melyet annakidején az angol anyakirálynő családja helyeztetett el a templom falába. További fényképeket vettett még fel az angol főkonzul az újjáépített templomról s a templom környezetéről.

Délután még templomi ünnepély volt a faluban.

Meghalt Németh Kálmán, a legutolsó gherlai „öreghuszár”

Szomorú hírt hozott a posta. Dr. *Németh* Kálmán plébános édesapja, id. *Németh* Kálmán, a gherlai kilencedik huszárezred első osztálya szolgálatában álló állatorvos hetvenhárom éves korában meghalt. Az aranyos humorú és közszeretben álló, kedves ember fia, dr. *Németh* Kálmán karja között fejezte be földi pályafutását. Ot év óta él *Vornicenin*, fiánál és nagyon siratja most a bucovinai magyar falu, amelynek népén annyit segített okos tanácsaival, nemes szívvel. Önfeláldozó, jó orvosok egész csoportja segített enyhíteni szenvedésén, de az életnek megmenteni már nem lehetett.

Megnyugodott lélekkel fogadta a jó Isten „*be-tívtó parancsát*” a legutolsó gherlai kilencedik öreghuszár.

Németh Kálmán 1863 november hó 15-én született *Kunszentmártonban*. Még utolsó sóhajában is megemlegetett jószágos szülői *Németh* József és *Verecs* Mária voltak. Hét testvére éli őt túl: *Mária*, *József*, *Terus*, *Károly*, *Etelka*, *Helén* és *Julia*. 1893-ban végezte el az állatorvosi tanfolyamot a budapesti állatorvosi főiskolán. Egyenes, feddhetlen jellemű ember volt, aki tisztet és általános megbecsülést vívott ki magának. Aranyos kedélye közmondásos volt. Kacagtatással gyógyította az őt körülvevő világot. Szípkázó, kedves mondásai szájról-szájra járnak.

Temetése július 26-án, délután volt a meszse környék könnyesen megnyitkozó őszinte részvéte mellett. Gyászolják: özvegye, *dobozi Csuthy* Zulejka és öt gyermeke: dr. *Németh* Kálmán plébános, *Ibolyka*, *Demeter* István, *Mária*, *Gizella*, *Kota* Péterné és *Lenke*, valamint unokái: *Demeter* Erzsébet és *Béla*, *Kota* Péterke.

A megrendítően szép gyászjelentésből idézzük az alábbi sorokat: „A jó Isten irgalma csokolja őt szíven azért az úri és örök lélekneveléséért, amivel a családját és a közelébe került világot átkarolta meleg szívvel és két erős karjával. Hiszünk az örök életben, hiszünk a feltámadásban, a viszontlátásban. Másképpen el se tudnánk bocsátani a te becsületes, drága kihült kezdet, édes jó *Apánk!*”

Idősebb *Németh* Kálmán halálával megint szegényebbek lettünk egy értékes és jó ember-testvérünkkel, akinek derűs szelleme, nemes szíve gyermekein és unokáin keresztül maradt drága örökségül a világra.

Aldás az emberiségre!

A dohány és a dohányzás című mű megjelent!

Irta dr. HOHENBERG JÓZSEF főorvos.

A tartalomjegyzékből: A dohányzás hatása az emberi szervezetre — A dohány kémiai összetétele — A nikotin — A nikotin megszokása — A dohányzás hatása a légzőszervekre, a tüdőre, a szívre és véréredényekre — A nikotin hatása az emésztő rendszerre — A dohányos vakság — Az idegrendszer — Heveny nikotinmérgezés — A dohányzás és az ifjúság — A dohányosok osztályozása — A nikotinnal való leszokás módjai — A tuberkulózis pusztításai a dohányosok soraiban — A nikotin okozta feledékenység — stb., stb., stb. Igen szép kiállításban ára csak 110 lei s portó

Beszerezhető: KÖNYVOSZTALYUNKNAL

Három kilométer

Irta: Dallos Sándor

Ugy jöttem el ma hazulról, mint dalos, szelid és a szeretet kenetét osztogató ember. Mint a derű és mint a béke. Igazán szerettem volna mindenkinek odanyújtani a kezemet s azt mondani az embereknek:

— Jónapot, kedves barátaim.

Valahogy sikerült a mai napom. Oly ritkaság pedig, hogy ezek az únot, szeméttel és büzzel telt, nyugós és nehéz napok sikerüljenek. Az ember rendszeren minden órában elüti magát s percenként a körme alá akad valami tüske, amelyet aztán ha kihúz is, utána még sapjog a helye. Ma azonban kezesbárányok voltak az órák. Reggel besütött hozzám a nap. Borult idő volt pedig s a felhőkön csak egyetlen tényéni rés, de azon át egy pillanatig nekem nézett ki a nap. Más talán nem is látta, hogy ma is felszakadt az égi kárpit. Es amihez hozzányultam, sikerült. Betű, Kis barkácsolás. Eletközelség. Még a szeretet is. Pedig hány-szor nem sikerül a szeretet! Hány-szor útjában áll valami! Hány-szor letörlik, még kinyilna csápként a zokogva szeretett társ felé, mint az üvegszilánk! Kényesebb a szeretet az üvegnél. A finom selyemszálnál. Az ölbéli gyermek ked-

vénél. Ma az is ajándék volt, hogy a szeretet így ki tudott nyilni bennem, úgy mentem át munkára gyalog, hogy hintsem magam, osztogassam a kedvem s az örömem, szétszórjam magam, mint a magvakat, mosolyogva mentem, mint az öreg nap, gyóntatás után, hogy így megkönnyített annyi embert, vagy mint a paraszt; magos, nyakas, de alázatos a föld előtt. Mint a paraszt, akinek a keze búzából meleg még, aki vetett.

Munkába mentem s úgy vittem a testem, mint egy letakart frigyládát az emberek között, a titkokkal és a hívásokkal. Gyöngéd ember voltam és jó, az anyák megmutogathattak volna az ölbéli gyermekeiknek.

Szép lassan jártam és nyugodtan és medresen és mosolyogva, mint a béke. Jöttem ide befelé.

Láttam útközben, hogy sirályok halásznak a Duna felett és ez szép volt, mint valami kép.

És láttam, hogy a villamosvezető egyetlen ijedt gesztussal leállította a rohanó kocsit, amelyben legalább száz siető és szitkozódó ember utazott, akik mind megütötték magukat, mert a síneken átment egy olyan négyéves-forma gyermek. Ez olyan volt, mintha fényt tört volna ki a földből.

Láttam egy vakot írni. Valami címet írt le valakinek egy jókora cédulára. Olyan volt, mint

mikor egy kisfiú egy malomkeréknyi kenyérből karajt vág.

A Berli-ni-téren még megnéztem: félnegy mult hét perccel és tudom, hogy ekkor még mindenben szünet láttam és mosolyogtam.

Utána vettem észre az első autót. Csikorgott, mert fékezett és csúszott a kövön, mert egész nap szemergett az eső. Talán csak emiatt a csikorgás miatt vettem észre.

És aztán egyszerre láttam, hogy sietnek az emberek. Mindenki elment mellettem és a tempómmal senkit nem értem utól.

A mellettem elmenők megilkdöstek.

— Bocsánat, — mondtam. — Bocsánat. Bocsánat.

Két gyerek kéregetett — adtam nekik. Rög-tön utána az jutott eszembe, hogy becsaptak, nem is szegények, csak konzorciumot alapítottak s így szereznek pénzt cigarettára talán, vagy más filos gyermeki szórakozásra.

Láttam az orvost taxiba ülni, műszertáskájával, a műszertáska megcsörrent, mert elakadt az ajtóban. A címet is hallottam, ahogy bement a orvos, hangosan mondta és idegesen:

— Személynök-utca 7.

Az jutott eszembe: tüdővérzést kapott valaki. Vagy öngyilkosság, vagy koraszülés vár az orvosra valahol.

Mihalache nemzeti parasztpárti vezér nagy beszédet mondott Câmpulungban

Áttekintést adott a külpolitikai helyzetről, különösen az oroszokkal és németekkel való viszonyunk alakulásáról

Bucuresti. Saját tud. A muscelmegyei Câmpulungban népgyűlést tartott hétfőn délben a Nemzeti Parasztpárt, amelyen Armand Calinescu és Raducanu felszólalásai után Mihalache mondott hosszabb beszédet.

Buzdította híveit, hogy fokozottabb erővel szervezzék a tanista-gárdákat, mert ő a politikai fronton való küzdelmet a harctéri küzdelem folytatásának tekinti és ahogy mondotta:

— Báttran és életem kockáztatásával teljesítem kötelességemet akkor; ugyanazzal a hidegvérrel és kockázattal fogom teljesíteni most is, mert meg kell őriznem a saját arc-bőröm tisztaságát és az önökét is.

Nem hatnak reám az illetéktelen bírálatok. Nem fogok senkitől nacionalizmust tanulni, csak azoktól, akik édesanyjuk emlőjéből szívják ezt magukba, mint én is, nem pedig zsidó és német bankok emlőiből. En, mint falusi tanító, eltávolítottam annakidején a falumból egy a kisebbségi, mint pedig a román parazitákat s mindent a falusi szövetkezetek kezére juttattam. A harctéren úgy végeztem a feladatomat, hogy Ferdinánd király megcsókolta, Joffre tábornagy pedig megölelt érte. Nekem gyáva szökevények ne adjanak leckéket.

— De mégis van reménység, — mondotta.

Reménység lehet abban, hogy a nagy államok: Anglia, Franciaország és Olaszország nem fogják elhagyni a béke ügyét; továbbá, hogy az ország egészséges erői kitermelik az ellenhatást és végül reménység az uralkodó bölcsességében. De most különös gonddal kell foglalkozni az ország külpolitikájával, mert a külpolitikai helyzetnek függvénye a belpolitika.

Tiszteletben kell tartanunk más államok belügyi kormányzatát.

— Értésülésem van arról, hogy a francia kormány kifogást emelt az ellen, hogy a román sajtó beleavatkozzék Franciaország belügyeibe.

Igaza volt Titulescu külügyminiszternek, mikor kijelentette, hogy a mi belügyeinkbe más államok nem avatkozhatnak.

— Mi tiszteletben kell tartanunk minden állam kormányát. Tiszteletben tartom úgy a francia, mint a német kormányzati rendszert. Ha a német állam Hitlerrel tart, az ő dolga, engem csak az érdekel, hogy milyen szándékai vannak Hitlernek és a német államnak az én hazámmal? Ugyanez a helyzet Oroszországgal. Tiszteletben tartom az oroszok politikáját, ami az ő belügyeiket illeti; az ő dolguk, hogy milyen kormányuk van. Engem csak a határain biztonsága érdekel s az, hogy

Az utcáson megverték egy kutyát. Egy szépen fésült, ápolt kutyát, egy szépen font bivalykorbáccsal, egy szépen festett úriasszony. Durván és olyan kegyetlenül verte, mintha ember lenne.

Tüsköltek a mentők.

Egy rendőr valakit kergetett és kipukant egy pneumatik.

Láttam az étkezde ajtaján a táblát: menü 40 fillér és tele volt szegény evőkkel a terem. A ruhájuk vegyes volt, de az éhségük egyforma.

Jobbra cipőre alkudtak, batra ruhára. A villamos-vezetékben ötszázvolttal áram kerített. Tíz méteren belül legalább ezer löerő űrjögött a motorokban. Félőt volt és egyszerre kirobbant a lámpákból százezer gyertyafény. Színek ömlöttek és iramok kereszteltek egymást.

Igy értem be a munkahelyemre és nem volt bennem semmi béke, semmi jószág, semmi szépség. Seholy találtam azt a magamat, aki elindult hazulról, pedig nem tettem meg többet három kilométernél az emberek között. Es csak arra figyeltem fel a kapuban, hogy lihegek.

Mert már többszáz méteren keresztül szin-
szaladtam.

a kommunizmus ne hatoljon be a mi országunkba.

Az olasz—román viszony és a dunavölgyi kérdés az osztrák—német kiegyezés után.

— Kijelentem, hogy csatlakozom e felfogáshoz, bárki legyen is az, aki garantálja határainkat és szövetségeseink határait, az a mi jogszerinti szövetségünk. Még kijelentem, hogy az ország érdeke, hogy jó szomszédi viszonyban éljen egy 170 milliós néppel s hogy csak tőlünk függ, hogy ez a nép ne avatkozzék bele a mi belügyeinkbe, amelyekben meg kell őriznünk teljes szuverenitásunkat. Még kijelentem, hogy nem tennék különbséget Németország és Oroszország között, ha barátsági szerződésről volna szó, feltéve, ha biztosítják határainkat.

— Csak ilyen külpolitikát lehet követni, különben káosz áll elő.

A spanyol fölkelők valamennyi állammal közlik a burgosi nemzeti kormány megalakulását

Malagában a fölkelők előhaladnak, Toledot a kormánycsapatok visszafoglalták

Londonból jelentik: A Reuter gibraltári jelentése szerint a Malaga-tartományhoz tartozó Estepona környékén súlyos harcok folytak. A harcoknak 600 halottja és 1200 sebesültje van. A kormánycsapatok végül is kénytelenek voltak megfutamodni és Esteponát a nemzeti csapatok szállták meg.

Ceutából többszáz idegen-légiós katona érkezett a fölkelők támogatására.

Lisszaboni jelentés szerint Franko tábornok értesítette a tengeri portugál konzult, hogy valamennyi hatalommal közölni fogják a burgosi új kormány megalakulását, Cabanellas vezetése alatt.

A madridi rádióállomás közlése szerint a fölkelők által elfoglalt városokat a kormány repülőgépei bombázzák. Ugyancsak a madridi rádió szerint a toledói fölkelők megadták ma-

Az olasz-román viszonyról ezeket mondta Mihalache:

— Mussolini megtisztelt engem azzal, hogy kihallgatáson fogadott. Ezt mondtam neki: Mussolini úr, ön jól tudja, hogy minden út Rómába vezet. A mi érzéseink már régóta Róma felé irányulnak, de ez az út nem vezethet Budapesten át, hanem csak a mi szövetségeseink fővárosain keresztül. Boldogok lennénk tehát, ha az Olaszországgal való szövetség felé haladhatnánk, de kizárólag határaink biztosításának előfeltételével.

Az osztrák-német megegyezésről így beszélt többek között:

— Nem lehet tudni, hogy Németország meg van-e ezzel elégedve. Nem lehet tudni, meddig megy az olasz-német megegyezés? Mindenesetre új probléma merült fel előttünk: a dunavölgyi gazdasági megegyezés, amit a Kisantant hiába igyekezett megvalósítani. Most már nem hozható létre Olaszország és Németország együttes közreműködése nélkül. Ez, mondom, új probléma, amit idejében tanulmányozni fogunk.

— Ime, mennyi fontos kérdés, amelyekkel a kormány egyáltalában nem foglalkozik.

Mihalache végül az országban egyre veszedelmesebb méreteket öltő anarchiát ostromozta, amelyért a kormányt tette felelőssé s azt a végkövetkeztetést vonta le, hogy ebben a kormányban nem lehet tovább bízalma sem az uralkodónak, sem pedig a népnek.

gukat és a kormánycsapatok megszállták Toledót.

Hadállás angol leírás szerint.

Londonból jelentik: A Reuter jelentése szerint a spanyolországi öt főhadiszíntéren pillanatnyilag a következő a helyzet:

1. **Északon**, San Sebastian körül heves harcok folynak. San Sebastiantól keletre a fölkelők Olyarzum melletti győzelmük következtében jelentékeny előhaladást tettek.

2. **A központi Spanyolország** a madridi kormány kezében van. A fővárostól északra eddig még a kormánycsapatok vannak fölényben.

3. **Madridtól délre** a kormánycsapatok elfoglalták Toledót.

4. **Dél-Spanyolország nyugati része** és Andaluzia a fölkelőké. Ezek csapatai jelenleg Malaga felé nyomulnak előre.

5. **Spanyol-Marokkó és Majorca-szigete** a fölkelők kezén van.

A Daily Mail jelentése szerint a fölkelők hét hadoszlopa 50 ezer emberrel Uj-Castilla erdős terepén lassan nyomul előre Madrid felé.

A jövő rémdrámája és annak próbaelőadása.

A Times jelentése szerint Madrid legnagyobb színházát, a Pontalba-színházát a szakszervezetek elfoglalták és homlokzatán a következő felirást helyezték el:

„Itt fog életrekelni a burzsujművészet hamvaiból a rémdráma”.

A Daily Mail írja, hogy Peunte Cantosban a kommunisták a folyókat a templomba zárták és a épületet rájuk gyújtották. Sok fogoly megöült a borzalomtól, mások pedig a templom magas ablakaiból az utcára ugrottak és agyonvették magukat. Sok helyen keresztrefeszítettek ártatlan embereket, hogy titkokat csikarjanak ki belőlük.

Véres harcok Saragossáért.

Madridból jelentik: Cataloniából érkező hírek szerint a kormánycsapatok véres harc után, rohammal elfoglalták Saragossát.

Más értesülés szerint viszont a fölkelők vannak előnyben és Mola tábornok csapatai tovább nyomulnak Madrid felé.



Hitler Adolf a bayeruthi ünnepségeken.

Hitler vezérkancellár végighallgatta a „Lohengrin” diszeloádását, a szünetekben pedig Pápen bécsi német követtel folytatott jelentőségteljes megbeszéléseket.

A pénzügyigazgatóság késedelmeskedik a nyugdíjak fizetésével

Lényeges változások a katonanyugdíjak kifizetésénél

E lap hasábjain már többször megírtuk, hogy az egész országban Oradeán fizetik a nyugdíjakat a legrendetlenebbül. A pénzügyminiszter már több ízben is rendeletet küldött az összes pénzügyigazgatóságokhoz, hogy a nyugdíjasoknak minden hónap 26-ig fizessék ki a járandóságait. Ezzel szemben az oradeai pénzügyigazgatóság már két hónap óta elmaradt a nyugdíjak kifizetésével és legutóbb is a júniusi nyugdíjakat július 8-án fizette ki. Felesleges mondanunk, hogy ez a késedelem milyen nehézségeket okoz a nyugdíjasok kis háztartásában. A lakósorsban levő nyugdíjasokat érinti legérzékenyebben a nyugdíjak késedelme, mert nemcsak, hogy életemhez nem tudnak jutni, de egyes lelketlen házigadák a legdurvább módon járnak el velük a késedelmes házbérfizetés miatt.

Hol fizetik a tisztek nyugdíját a jövőben?

Az utóbbi napokban az a hír terjedt el Oradeán, hogy a katonatisztek nyugdíját a jövőben nem a pénzügyigazgatóság fogja folyósítani, hanem a hadkiegészítő parancsnokság fizeti. Ide kell benyújtaniok a nyugdíjkönyvecskéket is számfeltét végett. A rendelet nagy érdeklődést váltott ki a nyugdíjasok körében.

Ugyanis az első híradások és a lapok közlése szerint az összes, úgy a román, mint a volt osztrák-magyar hadseregben szolgált katonatisztek már eljárták a hadkiegészítőnél kapják a nyugdíjikat. Viszont az összes nyugdíjazáshoz szükséges iratokat továbbra is a pénzügyigazgatóságon lehet intézni és beszerezni, ami körülményessé tette volna a nyugdíjakhoz a hozzájutást.

Előbbi értesülések szerint a hadkiegészítő pa-

rancsnokság csak a katonatisztek nyugdíját folyósítja, míg az altisztek nyugdíját továbbra is a pénzügyigazgatóság fizeti. A miniszteri rendelet nem érintette a katonatisztek özvegyeinek nyugdíjkérdését és kétséges volt, hogy a jövőben honnét kapják nyugdíjukat.

A legnagyobb bizonytalanság uralkodott a nyugdíjas katonatisztek és azoknak özvegyei között, amit még növelt az is, hogy a hadkiegészítő parancsnokságon érdeklődésünkre kijelentették, hogy a fenti rendeletről semmit sem tudnak.

A nyugdíjostály főnökének nyilatkozata.

Felkerestük Christea pénzügyi tanácsost, a nyugdíjostály főnökét, aki a tiszt nyugdíjasok fizetéséről a következőket mondotta:

— Valóban érkezett a fentiekhez hasonló rendelet a pénzügyigazgatósághoz, de az előbbi híradások nem felelnek meg a valóságnak. Ugyanis a rendelet világosan kifejezi, hogy az új román nyugdíjtörvény értelmében a jövőben azok a román hadseregben szolgálatot teljesített katonatisztek, akiket az új román nyugdíjtörvény szerint nyugdíjaztak, ezentul a hadkiegészítő parancsnokságnál kapják kézhöz nyugdíjukat.

— Mi a rendelet vétele után — folytatta Christea ügyosztályfőnök — érdeklődünk a pénzügyminiszternél, aki megerősítette, hogy a rendelet csak azokra a katonatisztekre vonatkozik, akik a román hadseregben aktív szolgálatot teljesítettek és 1924 után, az új román nyugdíjtörvény szerint mentek nyugdíjba. A volt osztrák-magyar katonatisztek és azoknak özvegyei továbbra is a pénzügyigazgatóságon kapják meg nyugdíjukat.

VIDOSITS GYULA.

A borralaló alkonya

Megszüntette a városi tanács a borralalórendszert a hotelekben

Az átmeneti tanács tegnap délutáni ülésén napirendre került a négy oradeai nagy szálloda tulajdonosainak beadványa, amelyben azt kérték, hogy a tanács szüntesse meg a borralalórendszert ezekben a szállodákban.

A hotel-tulajdonosok a szoba árából befolyó bruttó jövedelemből 15 százalékot ajánlottak fel a hotel-alkalmazottaknak, azaz 15 százalékkal kérték a szobák árainak fölemelését.

A tanács méltányolta a kérés szociális hátterét és miután valamennyi tanácsag azon a véleményen volt, hogy a borralaló-rendszer megalázó és a hotelalkalmazott, aki az érkező és távozó vendég felé kinyújtja a kezét, hasonló az utcai koldushoz, ezért eltörölték a borralalórendszert a hotelekben.

A rendelet már ma életbelép és az oradeai nagy hotelekben megszűnt az alkalmazottak megalázó sorsa, amennyiben 15 százalékot kapnak a bruttó bevételből, a vendég a jövőben a főnöknek fizeti ki a borralalót anélkül, hogy bárkinek is a tenyerébe hullajtana a pénzt...

Kirándulás. Az oradeai „Kolping” Sportegylet turista szakosztálya augusztus hó 2-án kirándulást rendez Stăna de Vale-ra. Részvételi díj 115 lei, tagoknak 100 lei. Jelentkezni lehet az egyesület székházában, Str. Alexandri 13. Telefon 843.

Temetések. Nagy Imre volt mészáros és hentes iparos, az iparos agok házában, 78 éves korában meghalt. Temetése 28-án délután 6 órakor volt a Rulikovszky temető katolikus kápolnájából. — Nagy József 17 éves korában hirtelen elhunyt. Temetése 28-án délután 6 órakor volt a Rulikovszky temető katolikus kápolnájából. — Morgovan Viorica meghalt. Temetése 28-án d. u. 5 órakor ment végbe Str. Vaporului 7. sz. gyászháztól. („Caritas”).

LAPÁRUSÍTÁSRA emberek magas százalékkel felvétetnek. Jelentkezés a kiadóhivatalbaa.

A Református Kör énekarának bemutató estje

Vasárnap este a Ref. Kör (Internátus) udvarán tartja az énekar próbahangversenyét, melyen a sátmari IV. kerületi dalosversenyre előkészített darabok mellett művészi magán-számok gazdagítják a programot. Megnyitó beszédet mond Csernák Béla, a Kör lelkészelnöke. Bárd Oszkár—dr Bródy Miklós: Férfi ének című művét éneklie a Kör Énekkara *Bancsik* János karnagy vezényletével. Szavai *Volentikéné* Róff Etus. Vidám jeleneteket rögtönöznek *Széles* Gábor és művésztársai. Tárca: Kislány baja. Előadja a Kálvin kórus. Vezényel *Vitályos* Ilonka énektanárnő. A dalolás lelke címen *Szenyessy* József s. lelkész tart előadást. Műdalokat énekel *H. A.* énekesnő. Modern költőktől szavai *Szűcs* János. Dr Kadocsa—Gál: A szerelem című művét előadja a Kör énekkara. A közönség szolgálatára kiténő fagyalt lesz.

Az oradeai ingatlan ügynökök szindikátusa nagy érdeklődés mellett tartotta meg Popovicu Sándor elnökle alatt választmányi ülését. A szindikátus elhatározta, hogy a közvetítési díj összegét úgy az eladó, mint a vevő részéről egyöntetűleg 2 százalékban állapítja meg. Ezután elhatározta, hogy a házeledásokra vonatkozó megbízásokat egyöntetű szövegben állapítja meg s elhatározta, hogy a dr Váradi Ödön jogtanácsos által szerkesztett szövegű megbízólevelet kinyomatja és tagjai rendelkezésére bocsátja. Ezután Juricskay Béla társelnök jelentést tett a szegélyalap állásáról. Popovicu Sándor elnök jelentést tett az újabban belépett tagokról. Ezután a szindikátus elhatározta, hogy a megbízások átvétele, valamint az információk írásbeli megadása alkalmával az érdeklődőktől a nyomtatvány költséget beszedi.

A Háztulajdonosok Szövetsége augusztusi bérnegyedi tájékoztatója

Közi: Dr Lengyel Zsigmond

Ujölág hangsúlyozottan felhívjuk az összes háztulajdonosoknak a figyelmét arra, hogy az augusztusban megkötendő, vagy megújítandó bérleti szerződéseket augusztus hó 30-áig és illetve a szerződés megkötésétől számított 30 nap alatt illetékezés végett a pénzügyigazgatósághoz okvetlenül mutassák be.

Ennek a köteletségnek az elmulasztása hátrányosan befolyásolhatja az újabb 5 évi ciklusra házingatlanok után megállapítandó bérleti értéke és e mellett a háztulajdonosokat súlyos pénzbírság veszélyének teszi ki.

Bérleti szerződési blanketták szövetségünk központi irodájában (Rimanóczy-utca 8) és titkári irodánkban (Avram Iancu-utca 13) rendelkezésükre állanak. Ugyancsak ezeken a helyeken a bérleti szerződéseket kívánatra ki is töltik és tagjaink a háztulajdonosok érdeklő minden kérdésben díjtalanul felvilágosításokat is nyerhetnek.

Az összes városi adókat és taxákat a már ismertett szabályrendeletek alapján és azok rendelkezései értelmében kell fizetni.

A tulajdonosok által fizetett többletvízdíjak tárgyában azt az ígéretet nyertük, hogy a vízmi az elemi csapások folytán előállott többletvízdíjakat bizonyos kísérleti időtartam lejártával a kárt szenvedett tulajdonosok javára fogja írni és így őket kártalanítja.

Ujabb teherként jelentkezik a pénzügyminisztérium által „Különleges községi alap” (Fondul special comunal) címen a folyó kincstári évre engedélyezett 2.5 százalékos új községi pótdadó, amelyet kizárólag a háztulajdonosoktól szednek be.

Az egyéb életfoglalkozást folytatók 1 százalékos ilyen pótdadó megfizetésére vannak kötelezve.

Ezeket a pótdadókat a város javára a többi pótdókkal együtt a kincstári közegek szedik be és illetve ezeket a kincstár adóhivatalainál kell befizetniük.

Ezek szerint tehát a kincstári adóhivataloknál 1936 április 1-től kezdődőleg az eddigi 22 százalékos adó és pótdadók helyett 24.5 százalékos kell befizetni negyedéves részletekben.

A fronttaxa tekintetében utalok korábbi ismertetésemre és ezeket kiegészítem azzal, hogy a köztisztviselési üzem már megalkotta az új szabályrendeletét. Ezt a szabályrendeletet a belügyminisztérium a folyó évi június hó 11-ikén jóvá is hagyta.

Minderről a „Monitorul Comunal” című városi közlöny nyújtott felvilágosítást.

Ennek folytán tehát kétségtelen, hogy 1936 június 11-től kezdve a köztisztviselési üzem csak az újabb szabályrendeletbe foglalt, az eddiginél a legfőbb esetben lényegesen kisebb fronttaxák beszedésére jogosult és kétségtelen az is, hogy a háztulajdonosok terhére a taxákat emelékenként és suterékenként nem többszörözheti.

Mint hogy pedig a köztisztviselési üzemek ennek dacára a magasabb taxákat szedte be, tehát a kárt szenvedett háztulajdonosok kérjék a túlfizetett összegeknek a visszatérítését vagy pedig egyéb taxákba beszámítását.

A villamosmú az óra kölcsöndíját és a reductor díjat 2.5 százalékkal emelte.

Kérvényezzük ezeknek a díjaknak a leszállítást. Egyben folyamatban van a kísérleti eljárás arra nézve, hogy nem volna-e előnyös a redaktordíj megszüntetése végett a villanyáramnak száraz elemekkel való pótlása.

A városi adó- és taxaügyekben rövidesen megindulandó fellebbezési eljárásban figyelemzteljük a háztulajdonosokat, hogy a kitűzendő tárgyalásokon személyesen vagy képviselőik útján okvetlenül megjelenjenek.

Meg nem jelenésük a fellebbezés elutasítását eredményezi.

Ha a fellebbezés eredményre nem vezetne, úgy bíraltassák el a kérdést ügyvédjükkal és ennek szakvéleménye alapján és ügyvéd igénybevitelével adják be felülvizsgálati kérelmüket.

Az angol alsóház száz szótöbbséggel bizalmat szavazott a kormány külpolitikájának

Eden nagy beszédet mondott, melyben bejelentette, hogy az olaszok elleni Földközi-tengeri fölkészültség szüksége megszűnt. — Uj békekötés tesz az öthatalmi értekezlet

Londonból jelentik: Eden hétfőn bejelentette az alsóházban, hogy nincs többé szükség azokra a biztosítékokra, amelyeket Anglia az abesszin háború idején egyes földközi-tengeri államoknak adott. Utalt arra, hogy Olaszország az érdeklő államokhoz eljuttatott közlései értelmében a megtorlások politikáját végleg lezártnak tekinti és ennek fejében az európai együttműködésre hajlandó. Bizonyára a Ház is úgy vélekedik, hogy ez az értesítés indokoltá teszi azt a megállapítást, mely szerint nem áll többé fent a földközitengeri biztosítékok szükségessége.

Eden bejelentését a Ház nagy éljen-zéssel fogadta.

A külügyminiszter elmondotta ezután, hogy a tervezett öthatalmi értekezletre meghívták Berlint és Rómát is. Az angol kormány kedvező választ remél.

Ha Olaszország és Németország elfogadja a meghívást, akkor ez megbékélést jelent nagy általánosságban. De a megvalósítás módszereinek megválasztása sok tanácskozást igényel.

A Dardanella-értekezletről kijelentette, hogy ez az értekezlet nagyon becses példát szolgáltat arra, milyen haladást lehet elérni a szerződések felülvizsgálásának békés módszereivel.

A danzi kérdés. — A Népszövetség átalakítása.

Eden ezután kijelentette, hogy az angol közvélemény rokonszenvvel van Lester danzigi népszövetségi főbiztos iránt, aki feladatát híven teljesíti. A Népszövetség átalakításának kérdését szeptemberben fogják tárgyalni és a döntéstől függ, hogy milyen szerepet játszhat a Népszövetség az elkövetkező nehéz évek alatt. A kérdések jórésze megoldódnék, ha az egész világ kötelezné magát arra, hogy a támadó ellen nemcsak gazdasági és pénzügyi, hanem hadügyi téren is fellép s különösen helyes volna az ilyen köteleességvállalást a haderők együttes csökkentésével összekapcsolni. Az angol kormány minden alkalmat megragad arra, hogy a fegyverkezés csökkentését elérje.

Lloyd George a tulfegyverkezéstről.

Lloyd George kijelentette, nem tagadja, hogy a versaillesi szerződés megalkuvásos kiegyezés volt Wilson és Clemenceau álláspont-

ja és sok ellentétes követelés között. Egyik legnagyobb nehézség az önrendelkezési jog elve volt. Ennek köszönhető Danzignak külön városállammá való kiszakítása, Németország kettéválasztása az úgynevezett lengyel folyosóval s még egyéb hasonló rendelkezések. Mindez sűrűlódásokra adott okot, de remélhető, hogy ezek csak ideiglenes megoldások, melyeket jobbakkal fogunk pótolni. Ha Franciaország megtartotta volna leszerelési ígéretét, most is Stresemann és Brüning szabású német államférfiakkal volna dolgunk. 1931-ben Franciaországnak 4 millió, Csehszvágnak 1 millió, Lengyel-

Eden nyilatkozata a gyarmatok kérdéséről

Nem igéri a német gyarmatok visszaadását, hanem a gyarmati nyersanyagok jobb elosztásával keres megoldást

Londonból jelentik: Eden hétfői alsóházi beszéde során a gyarmatok kérdésére is kitért. Hangzottatta, hogy az angol kormány teljes mértékben belátta, milyen fontos a mandátumos területek kérdése.

— Ismerjük a kérdéshez fűződő érdekeket — folytatta — s örömmel volnánk hajlandók a Népszövetség égisze alatt tartandó értekezleten erről a kérdéstről tárgyalni és a nekünk jutó szerepet vállalni. A mandátumos területek átruházása azonban az összes mandátumos ha-

talmakat érintené, ezekkel pedig az angol kormány még nem tárgyal.

Ami Angliát illeti, az átruházás erkölcsi, politikai és jogi nehézségeket vetne fel és őszintén kijelenthetem, hogy ezekre nem találunk megoldást.

— Ezért reméljük, hogy tekintettel az általános politikai helyzetre, sehol sem fog olyan kívánság megülvánni, mely újabb nemzetközi ellentétek hullámait verhetné föl. A gyarmatok átruházása helyett a nyersanyagok jobb elosztásával kell megoldást elérni.

Kiegyező tárgyalások a Vatikán és Németország között

Bécsből jelentik: A Reichspost tudóstója beavatott római körökből úgy értesül, hogy Berlinben a Vatikán követe megbeszélést folytat a birodalmi kormánnyal a Vatikán és Németország közötti nézeteltérések kiküszöbölésére. Minden remény megvan arra, hogy az olasz-német viszony javulása és az osztrák-német megegyezés következtében a Szentszék és a német birodalom között meg is történik a kiegyezés.

Német menekültek érkeztek San Sebastianból Münchenbe

Münchenből jelentik: A „Deutschland“ cirkáló San Sebastianból 382 német menekültet hozott Münchenbe.

A menekültek elmondották, hogy a kommunisták szétrombolták a nemzeti szocialisták barcelonai székházát, a német munkásházat s a Lufthansa ottani épületét.

Megerősítik a menekültek azt a hírt is, hogy a kommunisták valamennyi templomot és kolostort felgyújtottak s a berendezésüket nyilvánosan maglyán égették el.

Egy Lourdesből hazautazó zarándok csodával határos módon hátrította el a tömeg katasztrófiát

Sopronból jelentik: Néhány nappal ezelőtt soproni zarándokcsapat érkezett Lourdesből. A zarándokok között volt Paulkovic József tápiósülyi vasuti raktárnok is, aki Sopronból a Győr felé tartó motorosvonaton utazott tovább. Utközben valami szorongó érzés lett urrá Paulkovicson, valami azt sugta neki, hogy rövid időn belül nagy katasztrófa éri a motorost. A raktárnok hosszas rábeszélésére a vezető a nyílt pályán megállította a kocsit. Első pillanatra kiderült, hogy valóságos csoda történt, mert ha nem állnak meg, percek alatt bekövetkezik a katasztrófa, a motoroskocsi fékje elszakadt és meglazult a kocsis eleje is. Ebben az ügyben a vasut vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, hogyan történhetett a fékszakadás és terhel-e valakit felelősséget a súlyos hiba bekövetkezése miatt.



A beomlott budapesti bérpalota.

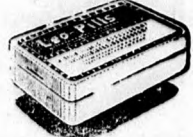
Jeleztük már a borzalmas szerencsétlenséget, amely Budapesten, a Rákóczi-uton történt. Egy négyemeletes sarokház összedőlt és az eddigi következtetések szerint nyolc embert maga alá temetett. Az emeletes ház magassága romokat addig nem lehet eltakarítani, amíg a palota épségben maradt szárnyát meg nem erősítik.

ÉLÉNK ANYAGCSERE

Anyagcserezavarok elveszik a munkakedvet, bágyadságot és gyors elfáradást okoznak LEOPILLS az ellenszere ez avaroknak; tisztán növényi anyagokból készült szer.

KIHAT AZ EGÉSZ SZERVEZETRE

ANYAGCSEREZAVAROKNAI TÉMÁT CSAKIS LEOPILLS



Dobozokban 30 és 80 leír minden gyógyszertárban és drogeriában kapható.

Leopills kizárólag növényi anyagokból készült hashajtó.

országnak 2 millió katonája volt, szemben Németország 100 ezer katonájával.

Bizalmi szavazat.

Eden záróbeszéde után a Ház 240 szavazattal 143 ellenében elvetette a szabadelvű ellenzék javaslatát, mely a külügyi költségvetés leosztására irányult.

Ha Hartwig nem hal meg, nem tör ki a világháború 1914-ben

Erdekes részletek báró Giesl,
belgrádi követ emlékirataiból

Huszonkét évvel ezelőtt, 1914 július 28-án tört ki a világháború. Az évforduló alkalmából módunkban van igen érdekes részleteket közölni báró Giesl Wladimir belgrádi követ emlékirataiból; amelyekben Hartwig orosz követ haláláról ír történelmi jelentőségű részleteket:

Bécsben jártam jelentéssel céljából és 1924 július 10-én délelőtt érkeztem vissza Belgrádba. Alig értem lakásomra, máris felhívott az orosz cári követ, aki rendkívül fontos tárgyalás céljából este kilenc órára jelezte látogatását. Meghívásomat, hogy nálam vacsorázzék, azzal a megjegyzéssel hátrította el, hogy Sándor trónörökös, a régenst látja vendégül vacsorára.

A kitűzött időben Hartwig kocsján hajtott el hozzám. Kérdésemre, amellyel egészségi állapota iránt érdeklődtem s hogy vajjon miért maradt forró nyári időben is Belgrádban, ezzel a megjegyzéssel válaszolt: „Kedves Barátom, sokkal fontosabb dolgokról kell Önnel tárgyalnom, mint az én egészségem. Holnapután Péter napja van, a király névünnepe, ekkor még feltétlenül itt kell lennem, — az ünnepség után azonban azonnal az én kedves Bécsbe utazom s onnan tovább rövid tartózkodás után Nauheimbe megyek”.

Hartwig őszintén rajongott Bécsért

Véleménye szerint az osztrák főváros az egyetlen hely Európában, ahol jól lehet élni, kellemesen szórakozhat és általában jól élhet az ember. És Hartwig szeretett jól élni...

Az orosz követ súlyosan szívbajos volt, lábai időnként derekig megdagadtak s közben asztmatikus rohamok gyötörték.

Röviddel, mielőtt hozzám megérkezett volna, olyan súlyos asztmaroham vett rajta erőt, hogy fuldokolni kezdett. Követségi lakosztályának valamennyi ablakát kinyitatta, hogy levegőhöz jusson.

Eszmeeseréknél során az orosz követ erősen megáfojtta azt a híresztelést, amely szerint Ferenc Ferdinánd trónörökös halálakor nem bocsátta volna felárba a követség lobogó-

ját. Allítása szerint ez azonnal megtörtént, de a lobogó fennakadt az épület tetejének egy kiugró részében, úgyhogy olyan látszatot keltett az utcáról nézve, mintha nem függne felárbon.

Hartwig hangsúlyozta azt is, hogy személyesen vett részt a főhercegi pár lelkiüdvéért mondott rekviemen s hogy ez alkalommal a Vaskorona-rend I. osztályának csillagát viselte. A továbbiakban azt is hangoztatta, hogy az ő állásfoglalásának volt köszönhető a diplomáciai testület egyértelmű intézkedése, amely szerint a követségek épületein kivétel nélkül a gyász-ünnepség befejezése utáni időig felárbonra bocsátották a lobogókat, amire egyébként csak uralkodók halála alkalmával kerül sor.

— Remélem, nem kételkedik kijelentéseimben — szölte Hartwig, mire én ezt válaszoltam: — A magyarázatot kielégítőnek tartom és az ügy, véleményem szerint elintézetnek tekinthető.

Ezek után a következő komoly és szinte baráti bizalmasságot feltételező kérdéssel fordult hozzám az orosz követ:

— Hajlandó ön most velem barátilag közölni, hogy voltaképpen mik a Monarchia tervei Szerbiával?

A kérdés természetesen nem ért váratlanul s így arra annak részletes indokolásával válaszoltam, hogy minden tervezett intézkedés a Szerajevóban megindult vizsgálat eredményétől függ.

Végül hangsúlyoztam, hogy semmi körülmények között nem történe olyan lépés, amely Szerbia szuverenitását érintene. A beszélgetés további során emlékeztettem Hartwigot arra is, hogy a császári és királyi kormány Erzsébet királyné tragikus halála alkalmával pillanatig sem mérlegelte, hogy a tragédiáért Svájcot, vagy Olaszországot felelőssé tegye.

Szavaim hallatára Hartwig nehézkesen felemelkedett a kerevetéről, kezét szorított velem és melegen, őszinte baráti hangon jegyezte meg:

— Nagyon köszönöm — komoly baráti szolgálatot tett nekem és súlyos gondtól mentett meg! És most még valamit — folytatta tovább — de ezt is csak barátilag...

Első katasztrófa a katasztrófa-ávinában

Ezek után Hartwig hirtelen elsápadt és a kerevetéről lassan lecsúszott a földre...

Nem tartott tovább néhány perccel, máris megérkezett az orvos, aki a szomszédban lakott. Felmentük és a kerevetre helyeztük a súlyos testet.

Az orvos még kámporinjekciót adott Hartwignak, de lemondóan intve adta tudtomra, hogy az orosz követben már nincs élet.

Amikor aztán megvizsgálta a halottat és megpillantotta Hartwig szinte alakatlanul megdagadt lábait, az orvos meglepetésének adott kifejezést afölött, hogy ilyen rendkívül súlyos szívbajjal a követ mindaddig egyáltalán életben maradhatott.

A magam részéről még mindig abban reménykedtem, hogy talán mégsem következett be a katasztrófa? Figyelmeztettem az orvost, hogy Hartwig még hallhatóan hörög. Az orvos erre felvilágosított, hogy ezt a zörejt már csak a halott tüdejéből távozó levegő okozza.

A történetek után Hartwig kocsját visszaküldtem az orosz követségre és értesítettem Strandmann ügyvivőt, valamint Hartwig leányát — Hartwigné történetesen Belgrádban tartózkodott, — hogy a követet nálam tett látogatása alkalmával rosszul lett fogta el. Mind a ketten kisvártatva meg is érkeztek hozzám, de Hartwig leánya nem annyira az apja elvesztése fölött érzett kétségbeesésének,

ség területenkívüliségére, a rendőrbiztost természetesen rövid úton elutasítottam. Azt az ajánlatomat, hogy a követ holttestét ideiglenesen a követség Császártérjében felravatalozzák, az orosz ügyvivő ridegen elutasította, így a halott Hartwigot még éjjel 11 órakor visszaszállították az orosz követségre.

Bonyodalmak Hartwig halála után

Hartwig halála, sajnos, a legsúlyosabb bonyodalmakat idézte elő, mint az utóbb kiderült. Hartwig beleegyezése nélkül egyetlen szerbiai politikai kérdésben sem történt döntés. Hartwig Miklós, aki rendkívül eszes, de lelkiismeretlen ember volt, szenvedélyesen gyűlölte a Monarchiát. Ifjú korában a régi orosz diplomáciai iskolában nevelkedett, amelyekből olyan személyiségek kerültek ki, mint Ignatiev, Kaulbars és Izvolskij. Meggyőződése, hogy katonai ügynöke, Artamanov ezredes minden titkos tervéről tudott és be volt avatva „Crna Ruka” terveibe is, akárcsak maga Hartwig. Fölöttébb kétséges azonban, hogy a Ferenc Ferdinánd trónörökös és hitvese ellen elkövetett merénylet időpontja megfelelt volna Hartwig politikai célkitűzéseinek. Oroszországot, amely a Franciaországtól kölcsönvett 17 milliárdot akkoriban még nem fektette be hadászati eszközökbe, még távolról sem tartotta elegendően felkészültnek Szerbia katonai segélyezésére. Véleménye a következő formulában volt összefoglalható: „Szerbiának a Monarchia valamennyi követelését el kell fogadnia és teljesítenie. Erejét gyűjtenie kell mindaddig, míg Oroszország maga megfelelő felkészültséggel léphet fel döntő küzdelemre a vetélytárs ellen”.

Es valóban, Hartwig Miklós csakugyan az a férfiú volt, aki akaratát nemcsak Szerbiára tudta rákényszeríteni, de Szentpétervárot is keresztül tudta vinni. Akkoriban már sikerült is elgondolásáról Sándor régensherceget és Pasic miniszterelnököt meggyőznie. Pasic emberfölötti nehézségek árán és súlyos belpolitikai áldozatokkal már meg is nyerte a tisztikar, a radikális sajtó, sőt még a Narodna Obrana tagjainak beleegyezését is ahhoz, hogy az osztrák-magyar követeléseket minden feltétel nélkül teljesítsék.

A cár sürgőnye

Ilyen körülmények között
Hartwig halálával kidőlt a béke leg-
erősebb oszlopa!

A szeptembertári háborús párt féktelen uszításainak senki nem emelt gátat többé. Nikolajevics Miklós nagyherceg, Szaszanov, Spalajkovics tervei számára minden lehetőség megnyílt és Szerbiában soha nem látott mértékben indult meg a háborús uszítás.

Ennek ellenére július 25-én még mindig ügylátszott, mintha meg lehetne óvni a békét. Hartwig ugyanis a szerb kormányt nem ringatta abban a reményben, hogy Oroszország fegyveres segítséget nyújthat Szerbiának.

Ezen a napon déli egy órakor érkezett meg azután a cár sürgőnye, amely biztosította Szerbiát Oroszország fegyveres segítségéről. Ez a sürgöny volt az, amely azután a hirtelen és radikális fordulatot idézte elő.

Meggyőződése, ha Hartwig Miklós 1914 július 25-én élt volna, az emlékezetes 2000 szavas cári sürgöny nem érkezett volna Belgrádba és a világháború — legalább is akkor — nem tört volna ki.

A tavasz a legjobb alkalom testiünk természetes megfiatalítására

**Időszerű
fontos könyv!**

Dr. BUCSANYI GYULA, egészségügyi tanácsos, főorvos,
a természetes élet- és gyógy mód előharcosának tollából:

**Természetes gyógy mód
és természetes táplálkozás**

Ara 145 leí.

Kapható kiadóhivatalunkban, Oradea, Str. Reg. Carol 5, Vidékieknek portóval 155 leíért szállítjuk. Utánvét 25 leíjlel drágább.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés feljuttatási helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldala: Egész évre 600 fillérre 400 negyedévre 210, egy hónapra 70 fillér.

Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 13 P. Egyes szám ára 20 fillér. Vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Ciujl szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Ciuj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem ösztön meg és nem adunk vissza.
Csakis választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Zivatarok legtöbb nyugaton és északon, a hőmérséklet átmenetileg csökken.

Vorbuchner püspök Brasovban. Saját tud. Vasárnap Vorbuchner Adolf püspök gépkocsin Brasovba érkezett, hol egyes katolikus intézményekben és egyesületekben tett rövid látogatásokat. Hétfőn délután Mercurea-Ciucba utazott tovább, hol a papok lelki-gyakorlatán fog részt venni.

Zürichi zárlat. Párizs 20.22, London 15.35, Newyork 306, Brüsszel 51.57 fél, Milánó 24.12 fél, Amszterdam 207.85, Berlin 123.10, Bécs — schilling 57.10, Prága 12.68, Varsó 57.70, Belgrád 700.

Az oradeai Mezőgazdasági Kamara hivatalos árfolyamai: Búza 360—370, rozs 260—270, tengeri 300, árpa 260—280, zab 320—340, lóhere és lucerna 120—130, széna 70—80, szalma 30—35, sertés 18—20 lei.

Oradeai tőzsde: búza 365, árpa 260, rozs 245, zab 320, tengeri 305, korpá 240 lei.

Oradeai magánforgalom: búza 370—375, árpa 260—280, zab 260—270, rozs 250—260, tengeri 290—300, korpá 240—250, nullás liszt 7.22, főző 6.22, kenyérliszt 6.12 lei.

Anna-napi búcsú Radnán. Timisoara. Saját tud. Most tartották meg a szokásos Anna-napi zarándoklatot Radnara. Ebből az alkalomból az egyik timisoarai nagy zarándoklat ment a kegyhelyre. Tömegek voltak ezuttal a kegyhelyen: Timisoaráról gyalogos-procresszióban, különvonaton és autóbusszon mentek zarándokok Radnara, ahol egyébként Resitáról, Anináról, Orsováról, Aradul-nouról is érkeztek zarándokok. A timisoaraiak ajátosságait Ferch Mátyás apátkanonok vezette, aki Anna-napján az ünnepi nagymisét is mondta s a hatalmas szentségi körmenetet vezette. Ezuttal főleg németek zarándokolván, németnyelvű ünnepi szentbeszédet Scheibert Ferenc szentszéki tanácsos, neudorfi plébános mondott. A magyarok nagy zarándoklata Kisasszony-napján megy Timisoaráról a kegyhelyre.

Augusztus 12-én lesznek Ciucban a mezőgazdasági kamarai választások. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A ciucmegyei mezőgazdasági kamarai választásokat, amint az a Hivatalos Lap 153-ik számában olvasható, aug. 12-ére tűzték ki. A választásokat megelőzőleg a kamara vezetősége értekezést keresett a Magyar Párt helyi vezetőségével bizonyos egyezség létrehozása érdekében. Az ügyet most tanulmányozza a dr. Pál Gábor képviselő elnöklételével kiküldött bizottság az esetleges együttműködés feltételeiről.

Egy óvatos utazó. Egy 57 esztendő arkansaszi ügyész olyan óvatosági intézkedések után indult a napokban európai utazásra, amelyek az elővigyázatosság csimborasszóját jelentik. Az ügyésznek az volt a rögeszméje, hogy utazása alatt nyom nélkül eltűnhetik s hozzátartozói sehase fognak többet hallani róla. Hogy ezt elkerülje, pontos utitervet dolgozott ki, amelyet kimerítő életrajzával és személyleírásával együtt megküldött minden város rendőrségének, amelyeket felkeresni szándékozott és az összes szállodáknak, ahol meg akart szállni. Az adatokat hivatalosan legépeeltette, hivatalosan lepecsételtette és több száz példányban küldte szét. Csak, amikor szülővárosának rendőrsége biztosította, hogy ilyen módon nem tűnhet el, indult el a nagy utra.

Mentőautó és villamos karambolja. Budapestről jelentik: A Bécsi-ut 134. számú ház előtt kedden reggel 8 órakor egy villamos beleszaladt az előtte beforduló mentőautóba. A szembejövő villamos a gépkocsi másik oldalát kapta el, úgy hogy a mentőkocsi két villamos közé került. Dr. Szederkényi János orvos és Tóth Pál apóli súlyosan, Pardi Lajos gépkocsivezető könnyebben sebesült. Mindhárom a közeli Margit-kórházba szállították.

„Székely Hét” Tárou-Muresen. Saját tud. A tárou-muresi „Székely Hét” rendezőbizottsága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a különféle székely testületekkel és területekkel sűrűn felveszi a kapcsolatot, hogy valamennyit bevonja a kiállítás való részvételbe. Ciucból Vámszer Géza tanárt kéri fel székely művészeti gyűjtemény átengedésére. Domokos Pál Péter pedig az egyházművészeti anyagot gyűjti össze. A rendezőség Gheorgheni vidékével és Odorheiu környékével is kapcsolatot tart, amely csoportok élén Halász Rezső tanár, I. G. Ducan Gyárfás Pálné, Treiscauneban pedig gr. Mikos Arminné áll a kiállítás rendelkezésére értékes székely gyűjteményanyaggal. A „Székely Hét” alkalmával bemutatja a rendezőség a dolgozó székely munkáit és székely művészek részvételével székely-estet is tervez a rendezőség.

Paraszt-dinasztiák. Rómából jelentik: Erdékes és egyedülálló verseny, illetőleg kiténtetés készül most Olaszországban: Mussolini jelenlétében és beszéde keretében egyenkint ezer lírás ajándékokkal tünteti ki azokat a családokat, amelyek több mint száz esztendeje generációkon keresztül földműveléssel foglalkoztak. A már megejtett felülvizsgálat azzal a megiepő eredménnyel járt, hogy a földművelő parasztlak között is többszáz éves ősi családok vannak. Első helyen áll pl. egy pesaroi parasztagda, akinek családja 918 éve hű a földhöz. Második helyen egy bergamoi földműves, akinek családja 800 évre vezethető vissza. 700 éves család összesen 8 találtatt. A kiténtettek száma 77.

Munkásbaleset. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Bodó Márton sandominici munkást súlyos baleseti sérüléssel kórházba szállították. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Mióta van Magyarországon zalogház? Budapestről jelentik: Mária Terézia királynő uralkodása előtt a szegény ember, ha csak kevés pénzre is volt szüksége, kénytelen volt uszaráshoz vagy pénzváltókhöz fordulni. Ezek azonban oly kegyetlenül szorongatták a szegényeket, hogy elengedhetetlenül szükséges volt valamilyen intézmény létesítése, amelyhez a szűkös helyzetbe jutott szegény fordulhatott. Így alkotta meg Mária Terézia 1773 július elsején az első magyarországi „zalcit”. A szegények bankjának olyan gyorsan rőtt a népszerűsége, hogy a negyvenzer forintnyi forgótőkét rövid időn belül mintegy hatvan ezer forinttal meg kellett toldani.

Mágneshajó. Londonból jelentik: Mágneshajót épített az angol admirális. A hajónak az lesz a hivatása, hogy a föld vonzóerejét tanulmányozza rajta. A hajó minden része fából készült, vas- és nikkelenyag nem szerepelhet rajta, csak a csapok és a szegek lesznek bronzból. Ezt a hajót a sarkvidékeken a földmágnesség tanulmányozására fogják használni.

Bércoksi karambolja a Ferdinánd köruton. Könnyen végzetessé válható baleset történt hétfőn este az oradeai Regele Ferdinand-uton. A Concordia temetkezési intézet előtt egymásnak hajtotta a százhuszonkettes és a huszonhármás bércoksi. A huszonhármás kocsi súlyosan megrongálódott. Szerencsére a kocsikban senki semült.

A maharadzsza ajándéka. Az edinburghi állatkert igazgatója a napokban Londonba utazik, hogy átvegye mysorei maharadzsza ajándékát, négy párducot az edinburghi állatkert számára. Az indiai fejedelem, aki a múlt esztendőben Londonban járt, nagyon érdeklődik a zoológia iránt és több angol zoológiai társaság tiszteletbeli tagja. Skóciai látogatása alkalmával megtudta, hogy az edinburghi állatkertnek nincs párduca. Megigértte, hogy gondoskodik róla, hogy az állatkert kapjon néhány példányt Indiából. Ezt az ígértét váltotta most be.

Onnek is szüksége van arra,
hogy tökéletesen megtanulja a német nyelvet!
Játszva és a legrövidebb idő alatt tökéletesen megtanul németül a

most már III. kiadásában megjelent

Tanuljunk könnyen gyorsan németül

című, magántanulásra kiválóan alkalmas nyelvkönyvből, amelyet

Dr. Ernst Häckel tanár,

a Pázmány Péter Tud. Egyetem előadója,

a báró Eötvös Coll. tanára írt.

Ha valóban rövid idő alatt könnyen, szinte játszva akarja megtanulni az Ön számára nélkülözhetetlen német nyelvet, úgy azonnal vásárolja meg e művet, amelynek bővített, szó-jegyzékkel és a feladványok megfejtesével kiegészített

III. kiadása most jelent meg!

Ez a magántanulásra kiválóan alkalmas német nyelvtan néhány hónap alatt érte el harmadik kiadását!

A NÉMET NYELV ISMERETE MA MÁR MINDENKI SZÁMÁRA LÉTERDEKI!

Ára füzve 200 lei és 10 lei portó.

Kapható: **KÖNYVOSZTÁLYUNKNÁL.**

Anglia háborús élelmiszer-szükséglete. Londonból jelentik: Az angol orvosszövetség hivatalos lapja (British Medical Journal) egyik tanulmányában kiszámította tudományos alapon Anglia háborús élelmiszer-szükségletét. Ezek szerint egy felnőtt napi szükségadagja: 12 uncia búza, 1 font burgonya, 8 uncia hagyma, 4 uncia sajt, 2 uncia vaj, vagy vitaminnal telített margarin, 2 uncia cukor. E szükségadag tápértéke: 76 gram protein, 92 gram zsír, 417 gram szénhidrát, a szükséges méz, foszfor és vastartalommal és összesen napi 2.884 kalóriát fejleszt. Feltéve, hogy Anglia 45 millió főnyi lakosságának szükséglete 30 millió felnőtt adag, az egy évre szükséges adagok tárolásához következő készletekre van szükség: 3.650.000 tonna búza, 5 millió tonna burgonya, 2.250.000 tonna hagyma, 1.250.000 tonna sajt, 625.000 tonna vaj, vagy vitaminnal telített margarin, 625.000 tonna cukor és néhány ezer tonna tejpor.

Gramofon a mellényzsebben. Párizsból jelentik: Lilliputi gramofont találtak fel Párizsban, amely oly kicsi, hogy bátran helyet foglalhat akármelyik hölgy retiküljében. Az ára még meg lehetően magas ennek a kis szerkezetnek, ami talán előnyös is, mert hogyha könnyen elérhetővé válik ez a kis szerkezet, uton-utfélen gramofonszót fogunk hallani. A párizsi újságok már előre lefestik azt a finom kis hangzavart, amely akkor fog keletkezni, ha az unatkozó emberek a villamoson előveszik zsebgramofonjukat és elkezdnek rajta játszani. Ez még csak hagyján, de mi lesz akkor, ha négy-öt utas egyszerre akarja kedvenc dalát lejátszani zsebgramofonján.

Az arany — injekció formájában is gyógyít. Azt mondja a közmondás: Ki korán kel, aranyat lel, amivel azt kell érelni, hogy aki korán kezd a munkájához, azt siker is koronázza. Most az aranyról kiderül, hogy az emberi szervezetre is jótékony hatású lehet. Ugyanis aranyinjekciókat használnak ízületi és reumatikus fájdalmaknál dr. Stanley Hattfall, a bedsi közpórház orvosa, aki aranyfecskendezésekkel bámulatos gyógyítást ért el. Olyan betegek, akik még öltözködni vagy enni sem tudtak, néhány befecskendezés után visszanyerték teljes mozgási képességüket és mint egészen egészséges emberek hagyták el a kórházat.

Szélhámosok hálójába került egy timisoarai kis fiú

Amerikába akart utazni a lopott nyolcezer leivel a kis pikkoló

Timisoara. Saját tud. Jelentettük, hogy a Palace kávéház pikkolóját megbizta a főpincér, nyolcezer lei papírpénz felváltásával s a pikkoló a pénzzel együtt eltűnt. Egy detektív Baile Herculanera való utazása közben Caransebesen észrevette, hogy a pikkoló a bucaresti vonatra száll fel. Nyomban bevittte Timisoarára, ahol kihallgatták. A pikkoló bevallotta, hogy a lopott nyolcezer leiből Amerikába akart utazni.

A kis pikkoló a rendőrségen elmondta, hogy egy állítólagos mérnökkel és pilótával ismerkedett meg, aki megígértte, hogy beprotészálja a fiút a filmhez. Sőt nemcsak őt egyedül, hanem még két timisoarai pikkolót is.

A terv a következő volt: mindhárom fiú va-

lamelyes uton pénzre tesz szert. A dolog nem is olyan nehéz, hiszen mindhárom nagy kávéházi üzemben van. Bucurestiben találkoznak, onnan már együttesen Constanzára mennek s aztán fellopnak valami hajóra s mint „fekete utasok” teszik meg az utat az Ujvilágba... P. Lajos volt az első, aki nekibátorodott s amikor a pénz volt elküldték, azt megtartotta s utnak indult. Előbb azonban sebtében felkereste az állítólagos mérnöknek s annak ötezer leit adott. Hogy az is elutazhasson Bucurestébe.

A rendőrség megállapította, hogy a szélhámos, akit állítólag Ritt Györgynek hívnak, az ötezer lei átvétele után eltűnt Timisoaráról.

Kenyérbélyegellenőrzés után elmenekült az ellenőrző közeq. Timisoara. Saját tud. Szombaton vezették be az új kenyérendszert s a kenyérbélyeg s a pékek részéről félve emlegetett ellenőrzések is megindultak. Hétfőn a kenyérbélyeg ellenőrzésével kapcsolatban különös incidens játszódott le az egyik külvárosi péküzletben. Hétfőn Bittó Péter pékmester jelent meg az ipari szindikátusban a feleségével egyetemben és bejelentette a különös eseményt. A péküzletben megjelent a kenyérbélyeg-ellenőrző közeq, széjjelnézett s ügyléstzik mindent rendben talált. Bittóné, aki az üzletben tartózkodott, már-már azt gondolta, hogy az ellenőr távozik, amikor az váratlanul az asszonyhoz közeledett és azt megragadta. Az asszony kiáltására a műhelyből előkerült Bittó, aki kiverte üzletéből az ellenőrt. Annak kalapja, kabátja és aktatászkája visszamaradt az üzletben, úgy elmenekült. Az ipari szindikátus feljelentést tett ellene a pénzügyigazgatóságon.

Üvegpádó a kórházakban. Londonból jelentik: Üvegpádókat építenek a legmodernebb angol és amerikai kórházakban. Már régebben is kísérleteznek kristályüvegből való padlóreszekkel, amelyeknek az volt a hivatásuk, hogy sötét helyiségekbe egy kis világosságot lopjanak be. Az újfajta üvegpádóknak azonban más a céljuk. Ezek homályos üvegből készülnek és nem csillognak. Az üvegpádókat úgy illesztik egymásmellé, hogy a legkisebb porszem se férközhesse a hasadékok közé és így a helyiségek állandóan tisztán tarthatók legyenek. Egyelőre különösen kórházépületekben és operációs termekben vezetik be az újítást, azonban a modern amerikai lakásépítéssel már azzal csalogatja a háziasszonyokat, hogy az üvegpádókat lakásokat tizedrésnyi idő alatt lehet tisztántartani, mint a fapadozatokat.

Emlékoszlopot állított a világháború hőseinek Chileni quirquini község. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Chileni község közönsége önmagát becsülte meg, amikor harminczere lelei költséggel, a községhezaza előtti téren, a községnek a világháború folyamán elesett hősei emlékére, hatalmas emlékoszlopot emelt. A költségeket közadakozás útján hozták össze, míg a szegényebb lakosok önkéntes közmunkával járultak az emlékoszlop felállításához. Az emlékoszlop felállítását körül Péter Árpád igazgatótanító tevékenységét példadadón, de kivette abból a részét a község apraja, nagyja.

Mérgezés gyanúja miatt kihantoltak egy asszonyt. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Ez év júniusában, huzamosabb idejű betegeskedés után meghalt Armășeni községben Lengyelne Berey Krisztina kereskedőnő. Bár köztudomású volt róla, hogy vízkórásban szenvedett, halála alkalmával az a hír terjedt el a faluban, hogy hozzátartozói mérgezéssel tették el láb alól. Ugyanígyen irányu névtelen feljelentés is érkezett az ügyészségre, amely a feljelentést kiadta a csendőrségnek az előzetes nyomozás megejtése végett. A csendőrség több egyént kihallgatott és azok vallomásából úgy látszik azt a véleményt alkotta magának, hogy a vádnak némi alapja lehet, mert az ügyészségtől kihantolást, amelynek eredménye azonban még nem ismeretes.

A tãrgu-muresi törvényszék a diáknep más törvényszékhez való utalását kéri a Semmitőszéktől. Tãrgu-Mures. Saját tud. A tãrgu-muresi törvényszék Merisor tanácsa ezúttal már harmadizben foglalkozott az ismert diákneprel, melynek tiz vádlottja van. Ezen a tárgyaláson a vádlottak közül senki sem jelent meg és csak hét tãrgu-muresi tanu volt jelen. Amikor a tanuk névsorában Stelescu Mihailé nevé felolvasták, pillanatokig mély csend támadt a tárgyalóteremben. A tárgyalás elnöke azután kijelentette, hogy felkéri a Semmitőszéket, utalja az ügy letárgyalását más törvényszék elé. Az ügyész is kéri, hogy a nyilvántartásból töröljék az aktacsomót. A diákok védője is csatlakozik az ügyész indítványához, mire a törvényszék el is határozza ezt, de addig nem hajtja végre, amíg a Semmitőszék döntése nem érkezik meg.

A korrall lépést tart az — anyajegy is. Az anyajegy a régi világban biedermeier jellegű tárgyakat ábrázolt rendszeren, négylevelű lóherét, cseresznyét vagy szőlőfürtöt. A technika haladásával azonban az anyajegyek terén is nagy változások állottak be, mert John Sinclair amerikai repülőtiszt kisfia, aki apja halála után jött a világra, mert a repülőtiszt szerencsétlenség érte, egy tisztán látható kétfedeleces repülőgépet mutató anyajegyvel jött a világra. A kisfiut peresze repülőnek szánja az özvegy, akinek családjában különben nem ritkák a hasonló anyajegyek. A repülőtiszt özvegyének egyik rokona a háboru alatt szintén anyajegyvel jött a világra és az anyajegy egy Zeppelint ábrázolt.

Lezuhant egy repülőgép Lindbergh ezredes jelenlétében. Berlinből jelentik: Lindbergh ezredes hétfőn meglátogatta Warnemündében a repülőteret. Udet ezredes, a kiváló német pilóta egyik új típusú repülőgépen bemutatót rendezett. A gép lezuhant, de az ezredes nem veszítette el lélekjelenlétét, hanem ejtőernyővel leugrott és könnyebb sérülések árán megmenekült. A gép pozdorjává tört.

Hétszáznegyvenéves harang. Székesfehérvárról jelentik: A világháboru idején a székesfehérvári székesegyház két tornyából öt harangot vettek el hadi célokra és kegyeletből csupán az u. n. Béla-harangot hagyták meg. Ennek a 728 kg. súlyu hatalmas harangnak igen érdekes a története. III. Béla király ajándékozta annakidején a Szent Keresztről nevezett lovagrend fehérvári házának a harangot. A török háboru idején, nehogy az ellenség kezébe kerüljön, a hívek elásták és csak III. Károly idejében került újból felszínre. Az 1732. évben újraöntötték a harangot, amely 1855-ben, Ferenc József uralkodása alatt harmadszor is öntőműhelybe került. A sokszáz éves harang átélte a török inváziót, a világháboru borzalmaait és habár maga a harang mai formájában nem régi keletű, anyaga az árpád-házi III. Béla király idejéből való s így most 740 éves.

Prof. Dr. Ranschburger Pál legújabb műve!

A fejfájások okai és gyógyításuk

A tartalomjegyzékből: Mi is a fejfájás? — Ideges eredetű fejfájások — Reumás s csúszos fejfájások — A fejszabák és zsábaszerű fejfájások — Az agyvelőburok és agyvelő betegségeiből eredő fejfájások — A cukorbeteg fejfájásos panaszai — A változás korában lévő (férfiak és nők) fejfájásai — A külső behatások, sérülések okozta fejfájások — Az egyén általános testi tulajdonságai kölcsönhatásából eredő (habituális) fejfájások — Kétoldali és féoldali fejfájások — Az elhízás okozta panaszok — Az asztmás beteg fejfájásai — A migrain rohamok különböző okai — A gyomor és hasür zavart működéséből eredő fejfájások — Gyógyszerezés — Diétás — Hormon kezelések — Psychotherápiás gyógy módok — Sebészeti kezelése — Fizikális gyógy módok — A fejfájások teljes gyógyítása — stb., stb.

Ára csak 110 lel és portó.

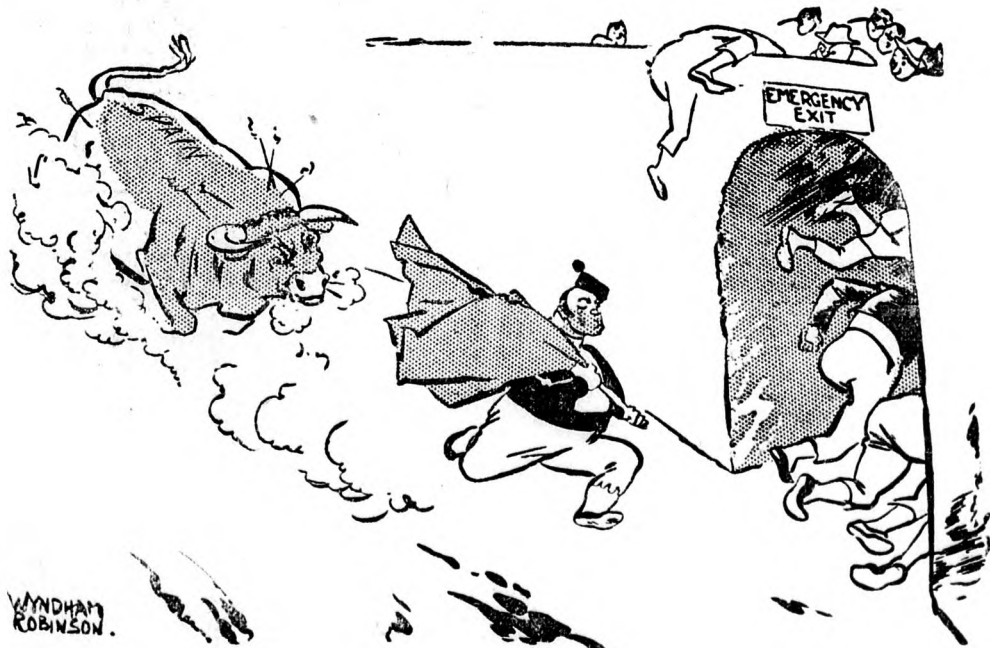
Beszerezhető KÖNYVOSZTALYUNKNAL.

HÁROM ARAB MONDÁS.

A szeretet és gyűlölet fátjól a szemén; az egyik csak a jót, a második csak a rosszat enged meglátni.

Az ember addig bölcs, amíg keresi a bölcseséget. Amikor azt hiszi, hogy megtalálta, a balgatagok útjára tévedt.

Az emberiség két csoportra oszlik; egyik megtalálja, amit keres — de nincs megelégedve; a másik keresi — de nem találja meg.



A spanyol bika meq a vörös zászló.

A londoni „Morning Post” című lapban jelent meg ez az ötletes gnykép, amely a spanyolországi zavarokat magyarázza. Szerinte addig ingerelték a spanyol bikát a kalapáccsal és sarlóval díszített vörös zászló lobogtatásával, amíg az megvadult és eddigi gnyvolót irgamtalanul kiveri az arénából.

* Kezdődő ütőerlmeszesedésnél reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékl. Az orvosok ajánlják.

Ujabb halálos bicskázás Casinban. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Ráduly János imperi legény és Balázs János jacobi 21 éves legény, a közöttük felmerült vitát bicskával intézték el. Ráduly úgy megszurta Balázst, hogy méz a helyszínen kieszenvedett. Rádulyt átadták az ügyészségnek.

Nem tudják megállapítani, ki a temető öngyilkosa. Megirtuk, hogy az oracea iosiai temetőben egy 18 év körüli leány öngyilkos lett s a mentők a közkórházba szállították. Két nap óta eszméletlenül fekszik az öngyilkos leány, úgy hogy még a személyazonosságát sem sikerült megállapítani.

* **Helyettes óvónői állás.** A Sft.-Gheorghel (jud. Treiscaune) római katolikus óvodához helyettes óvónőt keresünk. Díjazása: lakás és ellátás Ferenc-rendi nővérek zárdájában és havil 700 lei készpénz. Működési engedély (autorizatie de functionare) szükséges. A tanítás nyelve magyar és román. Folyékony román nyelvtudás feltétlenül szükséges. Csakis római katolikus vallásu tanerő jöhet számításba. Az okmányokat „Parohia rom cat. Sft.-Gheorghel, jud. Treiscaune” címre kérjük. Sft.-Gheorghel, 1936. július 19. Dr Szalay Mátyás esperes-tanfelügyelő.

Meghalt a „Pesti Hírlap” felelős szerkesztője. Budapestről jelentik: A „Pesti Hírlap” felelős szerkesztője, Lenkey Gusztáv 65 éves korában, hétfőn este hosszas betegség után elhunyt.

Visszafelé sült el az alaptalan vádaskodás. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Néhány hónappal ezelőtt egy éjszaka beverték Sütőu Izidor tsnadi állami igazgatótanító, altanfelügyelő lakásának ablakait. Sütőu feljelentette Sántha Péter, Sántha Albert és Pál Ferenc tekintélyes székely gazdálkodókat és azzal vádolta meg őket, hogy ki akarják üldözni a községből, ok követtek el az ablakbeverést és állandó éltveszedelemben tartják. A járásbírósg most tárgyalta az ügyet, azonban nem látta bizonyítva a feljelentés adatait és így a három gazdálkodót jogerősen felmentette. A három mazda most hamis vádmitt bünvádi feljelentést tett az alaptalanul vádaskodó állami igazgatótanító ellen.

A spanyolnátha után beszélőmánia tört ki egy leányon. Shreveport louisinai városkában különös betegséget kapott egy Posle Ruby nevű lány. Súlyos spanyolnátha után utókövetkezményként idegbejába esett, ami abban nyilvánult meg, hogy rövid éjszakai pihenés kivételével, szakadatlanul beszél. Szülei állítása szerint azelőtt nagyon csendes, sőt hallgatag volt. A kórházban, ahol ápolják, tanácstalanul állanak az orvosok az esettel szemben. A beteg igen értelmesen beszél minden elképzelhető tárgyról, páratlan szókinccsét orvosai is megbámulják, mind- eddig azonban képtelenek voltak a szóáradatot megállítani.

KÖZGAZDASÁG

Argetoianu az „agrárrolló” ellen erélyesen állást foglalt

— A volt miniszter súlyos kritikája a mindenkorai politikusokról —

Bucuresti. Saját tud. Az Agrár-párt dolgmegyei gyűlésén Argetoianu mondott beszédet.

— Az aratás, — mondotta, — elég bőséges az idén, de a földművesnek még nincs sok várni valója ettől az esztendőktől. A mezőgazdasági termények értéke ma felét sem teszi ki a háború előtti értékének. Ezzel szemben az ipari termékek ára folyton emelkedik, mert az állam egyre növekvő adókkal sújtja az ipart, amit az ismét a fogyasztóra hárít, amely ma egy banit se tud félretenni. A szállítási árak emelése is rosszabbítja a helyzetet.

— Sajnos — folytatta Argetoianu — semmi remény arra, hogy akár a jelenlegi kormány,

akár pedig azok, akik a hatalomra áhítoznak, segítsenek ezen az állapoton. Ismerem a mi politikusainkat. Miniszter voltam velük együtt. Sohasem tudtam összehozni három minisztert egy helyre, hogy tanácskozzam velük az ország bajairól. Mindig el voltak foglalva párthíveik kibéktetésével. Pedig nem buta emberek, sőt nagyon intelligensek. Bizonyítékul szolgál nekem erre azok a városi és vidéki házak, amelyeket kormányzásuk ideje alatt építettek s azok a birtokok, amelyekre ugyanekkor szert tettek. Ha élelmesséjüknek csak kis részét az ország szolgálatába helyezték volna, egészen más helyzet előtt állanánk ma.

Hogyan lehet a klearing-szerződések hiányosságait pótolni?

— Allitóltag szabaadá teszik az összes devizákat —

Bucurestiből jelentik: Az elmúlt héten a gazdasági bizottság ülésén azzal a problémával foglalkoztak, hogy miképpen lehetne az eddig megkötött, úgynevezett tiszta klearing-szerződések hiányosságait orvosolni? A legfőbb baj az, hogy miután a klearing-rendszer mellett devizátutalás nincs, a Banca Naționala egyáltalában nem jut új devizákhoz és a klearing-gyűjtő-számlákon felhalmozott aktívumok likvidálása is nehézségekbe ütközik.

Ahhoz, hogy megértsük a helyzet tarthatatlanságát, tudnunk kell, hogy a mi külföldi fizetési rendszerünk meglehetősen komplikált. Az úgynevezett tiszta klearing-rendszer mellett még fizetési egyezmények is vannak érvényben, valamint kompenzációs megállapodások is. Ez a sokféle rendszer nehézkessé teszi a külföldi fizetéseket és a devizák átutalását.

Érdekes, hogy a probléma éppen most, a terményértékesítés idején vált égetően aktu-

álissá. A gazdasági bizottság ugyanis figyelembe vette a bőséges termést és minthogy többlet-exportra van kilátás, előkészíti a talajt arra, hogy ezért a többlet-exportért nagyobb mennyiségű szabad devizát nyerhessünk. Ezért is a tiszta klearing-rendszert, amely, mint említettük meggátolja a devizák behozását, fizetési egyezményekkel kell helyettesíteni és a Banca Naționala számára nagyobb keretet engedélyezni a devizák forgalmánál.

A legradikálisabb terv az, hogy minden devizára nézve vissza kell térni a szabadkereskedelem rendszerére, azzal a kötelezettséggel azonban, hogy az összes devizák 50 százalékát kell átengedni a Banca Naționalának.

A Gazdasági Tanács még nem határozott végképpen ebben a kérdésben, de annyi már bizonyos, hogy az eddigi egyezményeket sürgősen módosítani kell és ebből a célból a külföldi államokkal újabb tárgyalások kezdődnek.

Két különböző érdekképviseletű szakkamarának tagja senki nem lehet

Előkészületek a munkakamarai választásokra

Braşov. Saját tud. A Hivatalos Lap 167. számában megjelent a Munkakamarák szervezetiéről és annak választásáról szóló rendelkezés. Ezek szerint a Munkakamarák 3 osztállyal működnek: 1. Munkások, 2. Magánalkalmazottak, 3. Iparosok. A Kamarát az elnökség és az ügyosztályok választmánya vezetik. A vezetőségnek lesznek választott, jogszerinti és kinevezett tagjai.

Hogy valaki választható legyen, fel kell legyen véve a választók névjegyzékébe és legalább 25 életévet be kellett töltenie. Senki nem lehet két Kamarának tagja, még akkor sem, ha két különféle karakterű is az. (Pl. Munkakamara és Kereskedelmi kamara.) Ha valakiről bebizonyosodik, hogy két különféle Kamaránál leszavazott, 2 ezertől 10 ezer leig terjedhető pénzbírsággal sújtják.

Az első választást a Munkakamarák ennek a királyi kéziratnak a közzétételétől számított öt napon belül ki kell írják a régi választói névjegyzék alapján. A választásokról szóló farragaszokat a Munkakamara köteles a munkügyi felügyelőségnek, betegsegélyzőnek és nyilvános munkásközvetítő hivataloknak nyilvános közzététel végett átadni. A kimaradt választók a kifüggesztéstől számított 15 napon belül fel-

lebbezéssel élhetnek és kérhetik annak kiegészítését.

A szakosztályok választására szóló jelölőlistákat a választás kiírásától számítva legkésőbb nyolc napon belül be kell nyújtani a jelenlegi időközi bizottságnak. Minden választójegyzéken a rendelkezés szerinti számú jelölt és ugyanannyi póttag neve kell szerepeljen. Minden, a Kamara hatáskörébe tartozó megyéből feltétlenül kell legalább egy jelölt legyen. A jelölt csoportban legalább annyi választó kell legyen, amennyi tagot választanak. Csatolni kell hozzá minden jelölt beleegyezési nyilatkozatát is. Az egész választás költségét — kivéve a jelölőlistákat, a Munkakamara viseli. A választócédulák költsége a jelölteket terheli. A választásokat a megyeszékhelyeken tartják meg.

Az a jegyzék, mely a számszerinti legtöbb szavazatot kapja, megválasztottnak tekintendő. Ha csak egy jegyzéket nyújtanak be, a bíróság útján megválasztottnak fog nyilvánítani minden választás nélkül. A választás négy évre szól. Mihelyt a végleges választást megejtették, a tagok összegyűlnek és titkos szavazással elnököt választanak. Az elnök feltétlenül annak a helységnek kell, hogy a lakója legyen, ahol a Kamara székhelye van.

Üres zsákok importja. Bucurestiből jelentik: A vámvezérgazgatóság a külkereskedelmet szabályozó igazgatóság megkeresésére engedélyezte az üres zsákok importját azzal a feltétellel, hogy azok beltölti termékekkel megtöltve ismét kivihetők az országból. Ez esetben azonban meg kell fizetni az importtaxát és a zsák kétszeres értékét letétbe kell helyezni a visszaszállítás biztosítására. A visszaszállításra a székesszerű hat hónapot engedélyezték. Ez a hat hónapi határidő szigorúan értelmezendő és semmilyenképpen azt meghosszabbítani nem lehet, minthogy éppen elegendő idő arra, hogy a zsákokat megtöltsék beltölti termékekkel és kiszállítsák azt külföldre.

Példátlan adóroham Tg.-Săuceşcen. Saját tud. Most az uborkaszezon kellős közepén, amikor az iparosok és kereskedők még a mindennapi kenyérszükségletet se tudják kiírulni, példátlanul erős rohamot intézett az adóhivatal a tg.-săuceşci iparos és kereskedő polgárság ellen. Sorra végigjárták az összes üzleteket, műhelyeket és ahol erre az évre, illetve félévre nem tudtak azonnal fizetni, irgalmatlanul lehúzták a redőnyt, kiírták a lakást. Több helyen az adófizetők szálammal szemben kompenzációs helyzetbe voltak, de még ezt se respektálta a tulbuzgó perceptor, aki csak nem rég került a városba. A polgárság körében nagy riadalmat keltett ez a kíméletlen behajtási módszer. Köztudomású, hogy a tulgyomólag iparos és kereskedő elem csak a betakarodás után, ha már a falusi nép is pénzhez jut, csak akkor tud forgalmat csinálni. Így viszont kenyérkeresetűktől is teljesen megfosztódnak és fizetési kötelezettségüknek se tudnak eleget tenni.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lel. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény.)
Cím a kiadóban 10 lel.

Hülönfélé

Háztulajdonosok

szíves figyelmébe! Mindenféle cserepező munkát jutányosan vállal Burzik Sándor cserepezőmester Oradea, Str. Ingusta No. 1.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Lakás

Kiadó

2 szobás, fürdőszobás kertés lakás. Oradea, Str. J. Ciordas 46. Évi bér 18.000 lel és vízdíj.

Kiadó

3 szobás modern balkonos szép utcai lakás november 1-re. Oradea, Strada Tache Jonescu No. 15.

Kiadó

2 szobás, fürdőszobás, kertés lakás. Oradea, Str. Ciordas 46. sz. a. Évi bér: 18.000 lel és vízdíj.

Egy

kis udvari szoba, konyha, speizos lakás, összes mellékhelyiségekkel augusztus 1-re kiadó. Oradea, Str. Elia-de Rădulescu No. 13.

Szoba-konyhás

lakás mellékhelyiségek kiadó augusztus 1-re. Oradea, Parcul Carmen Sylva No. 6.

Oktatás

Még nem késő!

Felkészüléssel előkészítetek gimnáziumi felvételi, pótvizgára. Cím a kiadóban

Adás-vétel

Eladó

a város minden részében kisebb, nagyobb értékű ingatlanok, új magán- és bérházak, telkek, szőlők, birtokok Popovics iroda Oradea, Vlăhuta 6. Telefon 167.

Eladó

nagy velencei tükör, szalon garnitúra, vitrin, hintaszék, nyugágy. Ugyanott két iskolás-gyermek lakást, ellátást kaphat. Oradea, Str. Lazar Gheorghe 20

Inzestrare,

consolidare belöldi kölcsönkötvényeket legmagasabb áron veszünk Oradea, Agrar Takarékpénztár.

Eladó

zongora, rövid, modern sürgősen olcsón eladó. Oradea, Str. Cogalniceanu 4. Huszti szállító.

Országos

méretű kaptarok és egy méh család olcsón eladó. Oradea, Strada Closca No. 1-a szám.

Disznóbőr utitáskát jókarban vennék. Oradea, Str. Nicolae Zsigai No. 18.

Alkalmazás

Hentesüzletbe

percentes, óvadékkal felvétetik. Barátky, Oradea, Str. Fabricelor No. 31.

Háztartás

minden ágában jártas középkorú urinó háztartónak állást keres. Gyermekek nevelését is vállalja, fatúra is szívesen elmev. Ajánlatokat „Jegyzőné” jellegre kér a kiadóhivatalba.

SPORT

Nagy küzdelmek a braşovi Moto-club gépkocsiversenyén

A versenygépek csoportjában Sonntag, a legesélyesebb jelölt, előbb a közönség közé szaladt, majd motorhiba miatt feladta a versenyt

Brasov. Saját tud. Vasárnap rendezte meg a braşovi Motoclub a második gépkocsiversenyét Brasov nagydíjért. Mind Brasovból, mind az egész országból hatalmas érdeklődés előzte meg ezt a versenyt, mely igyekezett is kielégítő látványosságot nyújtani. Különösen sokan jöttek Bucurestiből. A gépek küzdelmét 10 ezer ember nézte végig.

Maga a versenypálya 2 kilométer hosszú volt. A város betekig javították ezt az utvonatát, amely a belváros szívében van, csaknem az egész kövezetet átrakatta. Így a szakemberek szerint Románia egyik legjobb versenypályájává tették Brasov belvárosát.

Az első csoportban a sportkocsik versenyeztek. Feltétel volt a kijelölt utvonatát ötvenszer megtenni, ami összesen 100 kilométert jelent. Nyolcan indultak, azonban a rendes utvonatát csak négy versenyző futotta be. Első lett Neamtu (Craiova) Ford kocsival. Ideje 1 óra 11 perc 17.08 mp. 2. Berlescu (Ford) 1 óra 12 p. 43 mp. 3. Rosenauer (BMW) 1 óra 15 p. 22.07 mp. 4. Alexandrescu (Auburn kocsival) 1 óra 20 p. 33 mp.

A második csoportban gépkarékpárok versenyeztek. Indultak összesen tizenhárman. A 30 kört (60 km.) heten futották meg. Ezek sorrendben a következők: 1. Assan (Bucuresti, Scott gépen) 46 p. 33.01 mp., 2. Pop (Cluj, DKV) 46 p. 43.02 mp., 3. Pavel (Brasov, BMV) 47 p. 14.08 mp., 4. Dobrescu (Bucuresti, Rudge) 49 p. 13.02 mp., 5. Szilágyi (Cluj, Rudge) 49 p. 16.01 mp., 6. Georgescu (Bucuresti, BSA) 49 p. 49.05 mp., 7. Craioveanu (Bucuresti, AJS) 51 p. 36 mp.

A harmadik csoport, melyben a versenygépkocsik mérték össze erejüket, volt a legizgalmasabb és a legérdekesebb. Nyolcan neveztek be, de csak hatan indultak. Hetvenszer kellett megtegyék a két kilométeres kört. Nagy meglepetés volt Sonntag lemaradása, aki a 13. körig favoritnak számított. Calcianuval, aki Miklós herceg gépét vezette, igen öldöklő iramu versenyt kezdett és az egyik kanyarban az utóbbit meg akarta kerülni, de abba beleszaladt. Sonntag, aki tulidegesen feküdt a versenybe, nagyobb baleset elkerüléséért elkapta kormánykerékét és így beleszaladt a nézőközönségbe. Csak hajszalon mulott, hogy az eredmény nem lett tömegkatasztrófa. Így is egy nő a lábán, egy férfi pedig a fején sebesült

meg. Maga Sonntag is megsérült, de tovább folytatta az utját. A 18-ik körnél azonban gépének az olajvezető csöve felmondta a szolgálatot és így kénytelen volt a versenyt feladni.

Végleges eredmény a következő: 1. Ghica (Bucuresti, Maserati kocsin) 1 óra 34 perc 54.05 mp., 2. Cristea (Bucuresti, Ford) 1 óra 38 p. 19 mp., 3. Carp (Bucuresti, Bugatti) 1 óra 39 p. 30 mp., Negyedik helyre került Miklós herceg Duesenberg kocsiján Calcianu mérnök. Maga a herceg, annak ellenére, hogy az edzéseken résztvevett a versenyen nem indult.

A három csoport győztesei a következő díjazásokban részesültek:

A sportkocsik díja: I. 25 ezer lei, II. 15 ezer lei, III. 7 ezer lei. Az első helyezett még egy ezüst kupát és 6 üveg pezsgőt, a második pedig 3 üveg pezsgőt kapott.

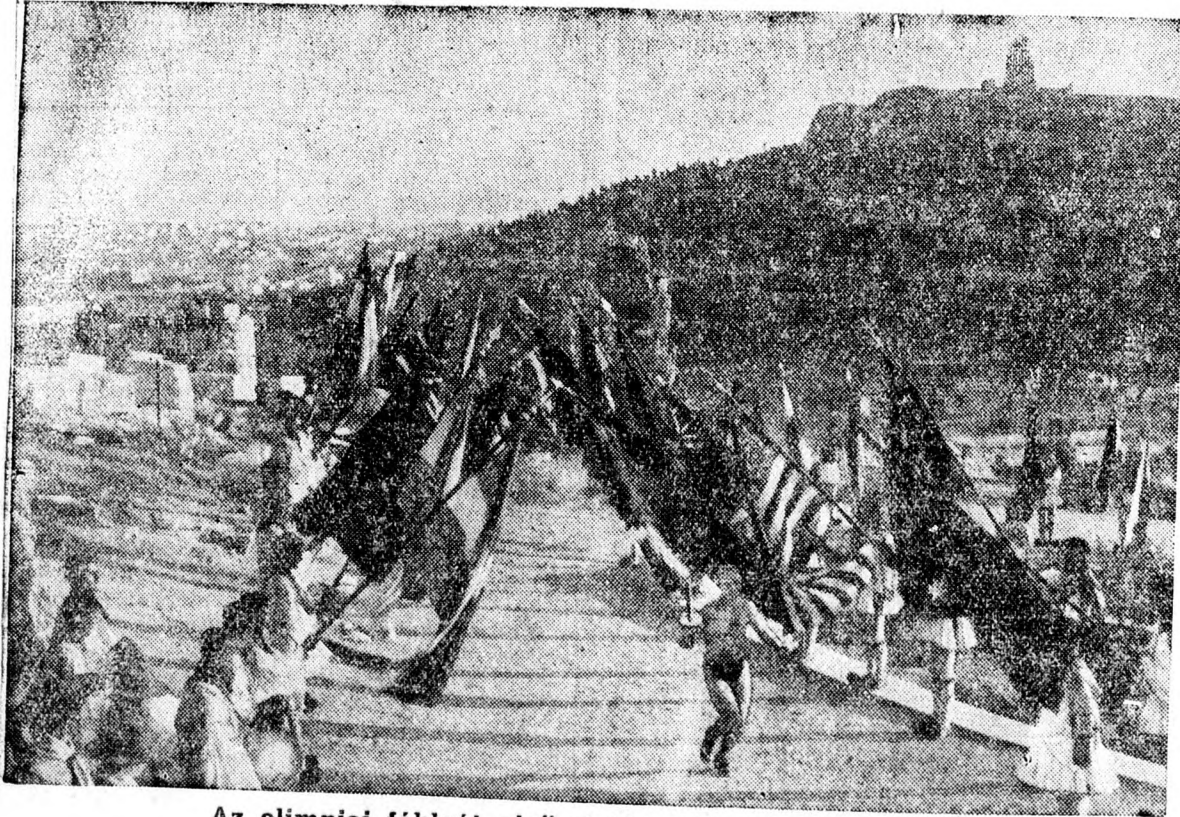
A karékpárok díja: I. 11 ezer lei, II. 6 ezer lei, III. 3 ezer lei, IV. 2 ezer lei. Ezenkívül ezüst kupa és pezsgő

A versenygépek díjazása a következő: I. 40 ezer lei, II. 25 ezer lei, III. 15 ezer lei. Ezenkívül a Rhein pezsgőgyár három díja.

A verseny a már említett Sonntag esetén kívül nagyobb baleset nélkül folyt le. Több-ször azonban csak a véletlenül mulott, hogy a fegyelmelzenen közönség között baleset nem történt. Az erős katonai és rendőri gyűrű sem tudta visszatartani a rendellenkedőket, hogy a pályán sokszor megokolatlanul is át ne szaladjanak. Több-ször kellett a versenyzőknek ilyen szaladzókat kerülni. A versenyt vezető és eredményeket összegezõ bizottság pontosan és pártatlanul működött.

Nagy magyar siker az agyagalamblovó Európa-bajnokságon

Berlinből jelentik: Az agyagalamblovó Európa bajnokságon a magyar versenyzők nagy sikerrel szerepeltek és egy az egyében, mint a csapatversenyben elvitték az első helyet. Első nap után mindkét számban a németek vezettek, de a második napon a magyarok mindent behoztak és megvédték felsőbbességüket. Az egyeni versenyben Halasy győzött 187 találattal, a csapatversenyt Magyarország nyerte 715 találattal. Németország előtt. A bajnoki versenyen 18 nemzet indította képviselőit.



Az olimpiai fáklját vivő staféta utja görög földön.

Háttérben egy ó-görög csillagjósda.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5.

Két tizes csoport felállítását kéri a B) Liga csapatai

Predeáról jelentik: A B. liga egyesületeinek képviselői vasárnap Tudose ezredes elnökletével tartották meg értekezletüket. Chiriceanu és Silbermann szövetségi vezetők ismertették az összejövetel tárgyát, majd az értekezlet egyhangúlag megszavazta a minősítő mérkőzések eltörlését kérő határozati javaslatot. Az eddigi rendszer módosításával kapcsolatban élénk vita fejlődött ki, amelyben Páll Elemér CAC, Constantinescu Victoria, Ardeleanu DVA, Coma Ilsa és Chiriceanu vettek részt. A végén az értekezlet úgy döntött, hogy két tizes csoport megalakítását és a selejtezők eltörlését fogja kérni a szövetségi tanácstól. A kérést a tanács augusztus 2-iki ülésén bizottság nyújtja át.

Rekordözön a tárgymuresi úszóversenyen

Tg.-Muresről jelentik: Az MSE országos úszóversenyén öt új rekord született, amelyet a rendező egyesület stafétái, Aranyossy és Kelemen állítottak fel.

Részletes eredmények a következők:

100 m. hát: Aranyossy (Vasas Oradea) 1 perc 19 mp. (Régi rekord 1 perc 19.3 mp. Aranyossy). 200 m. mell: Aranyossy Vasas 3 perc 05.2 mp. (Régi rekord 3 perc 05.6 mp. Gherman CFR Buc.) 800 m.: Kelemen (MSE) 11 perc 59 mp. (Régi rekord 12 perc 18.3 mp. Kelemen). 4x100 m. gyorsstaféta: MSE 4 perc 32.2 mp. (Régi rekord 4 perc 35.4 mp. ILSA). 4x200 m. gyorsstaféta: MSE 10 perc 33.8 mp. (Régi rekord 10 perc 48.4 mp. TAC Tim.)

Magyarországon fut már az olimpiai staféta

Budapestről jelentik: Kedden reggel érkezett meg a magyar határra, Horgosra, az olimpiai fáklját-staféta. Az érkezés pillanatában meggyújtották a határsorompónál felállított olimpiai oltártűzet. A fáklját ünnepélyes keretek között vette át az utolsó jugoszláv futótól Shvoy Kálmán országgyűlési képviselő. Rövid ünnepség után diszkapun át kezdte meg magyarországi útját a staféta, amely végig betonuton fut. Horgostól Szegedig a szegedi cserkészek díszőrsége között futott a fáklját-staféta. Szegedre Belgrádból több német autós érkezett, akik Olympiától kezdve kísérik a fáklja útját. A magyar staféta első futója Hernád Mihály dr. régi futóbajnok, aki a Himnusz hangjai után kezdte meg a futást, 7 óra előtt néhány perccel érkezett a staféta a szegedi városháza elé, ahol sok ezer főnyi tömeg harangzúgás közepette fogadta. Itt az olimpiai oltárt nagy akácfatörzs szolgáltatta, amelyen a nagyszentmiklósi ásatásoknál talált Attila-kincsek aranyserlegének mását helyezték el. A fatörzset buzakévek, ősi magyar fegyverek és halászszerzők övezik, az oltár elejét búzavirágok és pipacsok díszítik. Miközben katonazenekar az olimpiai indulót játszotta, Imecs főispán meggyújtotta a fáklját és tovább adta dr. Lázár Lászlónak, a Keac kitűnő futójának. A staféta fél 8 órakor indult tovább hatalmas tömegek sorfala között.

AUSZTRALIA NYERTE A PÁROST A DC DÖNTŐJÉBEN. Londonból jelentik: Hétfőn a párossal folytatták az angol-ausztrál Davis Cup döntőt. A kitűnően játszó Crawford—Quist ausztrál kettős 6:4, 2:6, 7:5, 10:8 arányban győzött az angol Hughes—Tuckey pár ellen. Az angolok a befejező két egyes előtt tehát 2:1-re vezetnek.

Magyarok győztek a jugoszláv—magyar tennismérkőzés első napján. Budapestről jelentik: A nagy érdeklődéssel várt jugoszláv—magyar tennismérkőzés első napján az egyesben is és a párosban is a magyarok győztek. Dallos—Kukuljevics 6:2, 6:4, 6:3 arányban végeztek. Kukuljevics erős indiszpozícióval küzdött. A párosban a Gábor—Szegthy-pár 6:8, 7:1, 7:5, 6:2 arányban győzött a Kukuljevics—Mitics DC kettős ellen.

Toma Aurel Európa légsúlyú ökölvívó bajnoka lett. Bucurestiből jelentik: A kitűnő román profi ökölvívó Toma Aurel vasárnap Európa légsúlyú bajnokával a francia Popp Decioval mérkőzött a fővárosban. Nyolcezer néző előtt folyt le a mérkőzés. Toma Aurel főlénye menetrel menetre nyilvánvalóbbá vált: a II. menetben a teljesen elkészült Decio feladta a küzdelmet. Toma Aurel-t így technikai kiütéssel jelentették ki győztesnek és egyben a légsúlyú új Európa-bajnokának.